

gemeente
Neder-Betuwe

Kadernota 2022-2025

Op weg
naar
nieuw evenwicht

Gemeente Neder- Betuwe

- Dodewaard
- Echteld
- IJzendoorn
- Kesteren
- Ochten
- Opheusden

Opheusden, 11 juni 2021

Behandeling gemeenteraad
8 juli 2021

Kadernota 2022-2025

VOORWOORD VAN HET COLLEGE	3
LEESWIJZER	5
FINANCIËLE POSITIE EN VERWACHT TOEKOMSTIG PERSPECTIEF.....	6
Financiële uitgangspositie	6
Ontwikkelingen sindsdien.....	6
Financiële positie tot heden	7
Verwacht toekomstig perspectief	8
Conclusie: het financieel perspectief van deze Kadernota	10
Inzet algemene reserve	10
Weerstandscapaciteit en weerstandsratio	11
NIEUWE ONTWIKKELINGEN, VOORNEMENS EN AMBITIES	12
Nieuwe ontwikkelingen, voornemens en ambities met incidentele financiële effecten	12
Nieuwe ontwikkelingen, voornemens en ambities met structurele financiële effecten	13
Hoe om te gaan met andere (nieuwe) ontwikkelingen en ambities?	15
VOORGESTELD PAKKET HEROVERWEGINGEN	16
Heroverweging op bestuurlijke samenwerking	16
Heroverweging op de ambtelijke organisatie	17
Heroverwegingen in de openbare ruimte.....	17
Heroverwegingen op vastgoed.....	18
Heroverwegingen op het lokale en regionale beleid voor economie.....	18
Heroverwegingen op sport, cultuur en welzijn.....	19
Heroverwegingen op dienstverlening en communicatie	20
Heroverwegingen op veiligheid, toezicht en handhaving.....	20
Heroverwegingen om realistischer te ramen in de gemeentelijke begroting	21
VERVOLGPROCES NA DEZE KADERNOTA	22
Verwerking in de Programmabegroting 2022 en meer-jarenraming 2023-2025	22
Frictiekosten	22
Participatieproces.....	22
Implementatie en monitoring van de heroverwegingen	23
BIJLAGE 1 – DE MEICIRCULAIRE 2021	24
BIJLAGE 2 - PROCES HEROVERWEGINGSOPERATIE	29
BIJLAGE 3 - HEROVERWEGINGSCATALOGUS	31

VOORWOORD VAN HET COLLEGE

Aan de raad van de gemeente Neder-Betuwe,

Hierbij bieden wij u de Kadernota 2022-2025 aan. Dit is het startdocument voor de planning en controlcyclus van 2022 en een belangrijk strategisch kaderstellend document voor uw raad. De keuzes en kaders die u in deze kadernota vaststelt, werken we uit in de Begroting 2022 en de meerjarenraming voor 2023-2025. Die begroting en meerjarenraming leggen wij u in november 2021 ter vaststelling voor.

Keuzes voor de komende jaren

Deze laatste kadernota van de huidige raadsperiode bevat keuzes om de gemeentelijke financiële positie voor de komende jaren weer duurzaam gezond te kunnen presenteren. Dat was nodig omdat vorig jaar bleek dat de financiële vooruitzichten minder rooskleurig waren dan in de jaren daarvoor. Fluctuerende uitkeringen van het Rijk, tegenvallers in het sociaal domein en nieuwe ontwikkelingen in het ruimtelijk domein zorgden ervoor dat er opnieuw een balans gevonden moest worden tussen de ambities en de financiële middelen.

In deze kadernota bieden wij u wat ons betreft een goede mix aan maatregelen om die balans te bereiken in de Begroting 2022 en de Meerjarenraming 2023-2025. Allereerst zijn we kritisch geweest op de ambities en nieuwe ontwikkelingen die we in deze kadernota hebben voorzien van een raming. Daarnaast bevat deze kadernota ons voorkeurspakket aan heroverwegingen waarmee de dekking gevonden wordt voor de nieuwe ambities en de begrotingstekorten die vorig jaar ontstonden.

Het keuzeproces was niet gemakkelijk. Al met al kunnen we stellen dat deze kadernota recht doet aan de motie die vorig jaar raadsbreed is aangenomen: de ombuigingen op Wmo en Jeugd worden efficiënt voortgezet, er wordt niet bezuinigd op de kwaliteit van de openbare ruimte, realistisch ramen staat voorop om overschotten te voorkomen en er is geen uitname uit de reserve precario nodig. Het doet ons verder goed dat we u deze kadernota kunnen presenteren zonder bezuinigingen op minimabeleid, bezuinigingen op preventie of verdere verhoging van de onroerendezaakbelasting. Anderzijds realiseren wij ons terdege dat we wel hebben gekozen voor heroverwegingen die inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties (kunnen) raken. Voor ons was het een belangrijk uitgangspunt bij de afweging om de impact op de samenleving zo laag mogelijk te houden.

Wat treft u aan in deze kadernota?

Deze kadernota ziet er anders uit dan u en wij gewend zijn: niet de begrotingsprogramma's, maar de opgave om duurzaam financieel evenwicht te bereiken staat centraal in dit document.

In het hoofdstuk *Financiële positie en verwacht toekomstig perspectief* nemen wij u stap voor stap mee in de ontwikkeling van onze financiën sinds de Begroting 2021. Belangrijk om te vermelden, is dat wij hierin ook de meest recente Meicirculaire van het Gemeentefonds integraal hebben verwerkt. Het effect hiervan – een daling van het accres voor de komende jaren – is dus verwerkt in het financiële perspectief voor de komende begroting en meerjarenraming.

In het hoofdstuk *Nieuwe ontwikkelingen, voornemens en ambities* hebben we alleen die zaken opgenomen, die onontkoombaar en onuitstelbaar zijn en waarvan de dekking niet binnen bestaande budgetten gevonden kon worden. Andere nieuwe ambities worden pas in de begroting opgenomen wanneer die goed zijn uitgewerkt qua plan, realistische raming én bijpassende dekking.

In het hoofdstuk met het *Voorgesteld pakket heroverwegingen* stellen wij u een mix aan maatregelen voor, bestaande uit:

- inkomst optimalisaties;
- maatregelen om onze budgetten effectiever en efficiënter in te zetten;
- bezuinigingen op bestaande uitgaven door efficiënter te werken of zaken te schrappen.

De heroverwegingen – die in 2022 bij elkaar opgeteld ruim € 400.000 bedragen, oplopend naar ruim € 1.000.000 in 2025 – zijn in het afgelopen jaar geïnventariseerd in de heroverwegingsoperatie. Daarover hebben we u regelmatig bijgepraat in beeldvormende avonden.

In bijlage 3 bij deze kadernota is de heroverwegingscatalogus opgenomen, waarin alle heroverwegingen zijn opgenomen die zijn geïnventariseerd – ook de opties die wij niet in ons voorkeurspakket hebben opgenomen. Op deze manier kunt u ook zelf uw afwegingen maken bij de behandeling van deze kadernota.

Overigens zijn heroverwegingen niet de enige dekkingsmiddelen die wij voorstellen om in te zetten in de Begroting 2022 en de Meerjarenraming 2023-2025. In overleg met de provinciaal financieel toezichthouder anticiperen we ook op recent aangekondigde middelen voor Jeugdzorg en voor een deel ook op de herverdeling van het Gemeentefonds per 2023, die voor onze gemeente waarschijnlijk positief uitpakt. Ten slotte stellen we voor reserves in te zetten voor de dekking van nieuwe ambities met een incidenteel financieel effect en voor het sluitend kunnen presenteren van de jaarschijf 2023.

Tot slot

We zijn de heroverwegingsoperatie gestart met de doelstelling om een solide, duurzaam gezonde financiële positie te bereiken. Dat bleek geen sinecure, maar niet alleen omdat het maken van keuzes in ambities en heroverwegingen lastig is. Minstens zo vervelend was het dat het Rijk eind mei meldde dat gemeenten in hun Algemene Uitkering nog een tijdje samen met hen 'de trap af'¹ gaan, om een paar dagen later wel een fors bedrag voor 2022 toe te zeggen voor Jeugdzorg.

We gaan ervan uit dat er financieel betere tijden zullen aanbreken. Na de coronacrisis en de kabinetsvorming verwachten we dat de Algemene Uitkering op een gegeven moment ook weer 'de trap op' zal gaan. Maar wanneer dat is en met welk bedrag, is nu nog niet te zeggen. Daarom zetten wij in deze kadernota serieuze stappen om te komen tot evenwicht tussen inkomsten en uitgaven, in de hoop en de verwachting dat nog binnen deze vierjaarsperiode het financiële perspectief ten goede zal veranderen.

Met deze kadernota is de heroverwegingsoperatie nog niet voorbij. Na de zomer volgen nog gesprekken met maatschappelijke organisaties over de invulling van de heroverwegingen. En met de implementatie van de maatregelen begint het proces eigenlijk pas. Wij zien uit naar een goede samenwerking met uw raad, gericht op een duurzaam gezonde financiële toekomst.

De secretaris,
Gerrit Stam

De burgemeester,
Jan Kottelenberg

¹ De Algemene Uitkering uit het Gemeentefonds is gekoppeld aan bepaalde rijksuitgaven. Geeft het Rijk minder uit, dan gaan gemeenten mee 'de trap af'. Geeft het Rijk meer uit, gaan beide samen weer 'de trap op'.

LEESWIJZER

Deze kadernota start met een uitgebreide uiteenzetting van het financiële perspectief, met:

- allereerst een overzicht van de financiële uitgangssituatie van de begroting 2021;
- vervolgens een samenvatting van de ontwikkelingen sindsdien;
- en daarna een toelichting op het effect van de meicirculaire van het Gemeentefonds .

Die drie zaken tellen op tot een financiële positie 'per heden'.

Vervolgens is in datzelfde hoofdstuk het verwacht toekomstig perspectief weergegeven op basis van:

- een samenvatting van het nieuw beleid, de nieuwe ontwikkelingen en ambities die worden voorgesteld in deze kadernota;
- een samenvatting van de heroverwegingen die worden voorgesteld in deze kadernota.

Het hoofdstuk sluit af met de conclusie: het financieel perspectief van deze kadernota.

Hierna is de opzet anders dan dat u gewend bent. De kadernota is verder niet ingedeeld op basis van begrotingsprogramma's. Uiteraard zal de uitwerking in de begroting dat wel zijn.

Na het financieel perspectief volgt een hoofdstuk met een toelichting op de nieuwe ontwikkelingen, voornemens en ambities. Daarin is een splitsing gemaakt tussen zaken met een structureel of een incidenteel financieel effect.

Vervolgens is een hoofdstuk opgenomen waarin het voorgestelde pakket aan heroverwegingen is uitgewerkt. Deze zijn geclusterd naar beleidsterreinen en soorten heroverwegingen.

De kadernota sluit af met een uiteenzetting van het vervolgproces: hoe wordt deze kadernota verwerkt in de programmabegroting, hoe zal het participatieproces over de heroverwegingen gaan verlopen, hoe vindt monitoring plaats en hoe gaan we om met frictiekosten?

Bij de kadernota horen drie bijlagen.

- Bijlage 1 gaat uitgebreid in op het effect van de Meicirculaire van het Gemeentefonds;
- Bijlage 2 vat het proces van de heroverwegingsoperatie samen;
- Bijlage 3 bevat de heroverwegingscatalogus: alle heroverwegingsopties die zijn meegewogen in de aanloop naar deze kadernota (dus ook de opties waarvoor het college niet kiest in het voorkeurspakket).

FINANCIËLE POSITIE EN VERWACHT TOEKOMSTIG PERSPECTIEF

In dit hoofdstuk geven wij inzicht in de financiële positie van de gemeente Neder-Betuwe: waar staan we nu en wat wordt het toekomstig perspectief?

Financiële uitgangspositie

De financiële positie bij deze Kadernota start waar de begroting 2021 en de meerjarenraming 2022-2024 in november vorig jaar geëindigd is. De geprognosticeerde jaarlijkse resultaten van deze begroting zijn het uitgangspunt en vertrekpunt voor onze financiële positie. De financiële positie start dus met een overschot van € 61.000 voor 2021, een tekort van € 1.027.000 voor 2022, een tekort van € 648.000 voor 2023 en voor de jaren 2024 en 2025 een overschot van € 90.000.

Een aantal financiële ontwikkelingen, vooral in het sociaal domein, zorgden de afgelopen twee jaar voor een forse verstoring van het evenwicht in onze financiële positie. Een weg van heroverwegen werd ingeslagen. Bij de Begroting 2021 en Meerjarenraming 2022-2024 zijn de eerste stappen van deze operatie gezet. Taakstellingen werden doorgevoerd en budgetten werden naar beneden bijgesteld met financiële effecten van € 250.000 in 2021 oplopend naar € 1.350.000 in 2024. Daarnaast zijn eenmalig reserves aangesproken om met name de jaren 2020 en 2021 sluitend te maken.

Ontwikkelingen sindsdien

Aan de financiële uitgangspositie van de begroting 2021 en meerjarenraming 2022-2024 hebben wij de financiële gevolgen toegevoegd van besluiten die sindsdien zijn genomen. Dat gebeurt aan de hand van de begrotingswijzigingen die daarbij zijn vastgesteld. Voor 2021 heeft uw raad er vijftien vastgesteld die deels invloed hebben op onze financiële positie. De financiële effecten van deze nieuwe besluiten tellen op tot een totaal financieel voordeel van € 401.000 voor 2021. Voor 2022 brengen ze een nadeel met zich mee van € 63.000, voor 2023 een nadeel van € 91.000 en voor 2024 en 2025 een nadeel van € 57.000.

Daarnaast hebben ook de jaarstukken 2020, de begrotingen 2022 en de meerjarenramingen 2023-2025 van de verbonden partijen een effect op onze financiële positie gehad. De financiële effecten van deze vastgestelde nieuwe besluiten, die een wijziging van de begroting tot gevolg hebben tellen op tot een totaal financieel voordeel van € 76.000 voor 2021. Voor 2022 brengen ze een nadeel met zich mee van € 15.000, voor 2023, 2024 en 2025 een nadeel van € 7.300.

Samengevat geeft dit het volgende beeld.

Doorwerking financiële effecten begrotingswijzigingen:		Datum Raadsbesluit	Begroting 2021	Meerjarenraming			
				2022	2023	2024	2025
Rapportage besteding budgetten december 2020	BGW 41	10-12-2020	-393.061	69.808	97.703	64.141	64.141
Belastingverordeningen 2021	BGW 1	10-12-2020	-8.906	-8.906	-8.906	-8.906	-8.906
Verhogen Investeringsbudget Planvorming MFA Dodewaard met € 50.000	BGW 2	11-02-2021	500	1.738	1.725	1.713	1.713
Jaarstukken 2020 Neder-Betuwe (inclusief bestemmingen)	BGW 13	08-07-2021	728.507	0	0	0	0
Resultaat 2020 N-B (inclusief bestemmingen)	BGW 13	08-07-2021	-728.507	0	0	0	0
Totaal:			-401.467	62.640	90.522	56.948	56.948
Jaarstukken Omgevingsdienst Rivierenland 2020	BGW 3	10-06-2021	-105.329	0	0	0	0
Begroting 2022 Omgevingsdienst Rivierenland (tiv stelpost prijsstijging 2022)	BGW 4	10-06-2021	0	0	0	0	0
Jaarstukken Regionaal Archief Rivierenland 2020	BGW 5	10-06-2021	-4.291	0	0	0	0
Begroting 2022 Regionaal Archief Rivierenland (tiv stelpost prijsstijging 2022)	BGW 6	10-06-2021	0	0	0	0	0
Jaarstukken VeiligheidsRegio Gelderland Zuid 2020	BGW 7	10-06-2021	-56.157	0	0	0	0
Begroting VeiligheidsRegio Gelderland Zuid 2022	BGW 8	10-06-2021	0	4.130	4.130	4.130	4.130
Jaarstukken Avri afval 2020	BGW 9	10-06-2021	120.194	0	0	0	0
Begroting Avri afval 2022	BGW 10	10-06-2021	0	-21.268	-21.268	-21.268	-21.268
Jaarstukken Regio Rivierenland 2020	BGW 11	10-06-2021	-30.000	0	0	0	0
Begroting Regio Rivierenland 2022	BGW 12	10-06-2021	0	0	0	0	0
Begroting GGD 2022	BGW 15	10-06-2021	0	32.100	24.437	24.437	24.437
Totaal:			-75.583	14.962	7.299	7.299	7.299
Totaal doorwerking financiële effecten concept begrotingswijzigingen (BW):			-477.050	77.602	97.821	64.247	64.247

De effecten van de Budgetrapportage mei 2021 ('Meibrief 2021')

Daarna hebben wij de financiële effecten in beeld gebracht van ontwikkelingen die zich dit voorjaar hebben voorgedaan door middel van het uitbrengen van het eerste verantwoordingsdocument: de Budgetrapportage mei 2021 ('Meibrief'). Het totaal van de financiële effecten van deze ontwikkelingen in bestaand beleid bedragen voor 2021 een nadeel van € 227.000, voor 2022 een nadeel van € 75.000, voor 2023 een nadeel van € 128.000, voor 2024 en 2025 een nadeel van € 177.000. Voor een onderbouwing van deze ontwikkelingen verwijzen wij u naar het verantwoordingsdocument Budgetrapportage mei 2021.

Het effect van de Meicirculaire van het Gemeentefonds

Eind mei 2021 ontvingen wij van het Rijk de Meicirculaire 2021. Zowel de financiële als de beleidsmatige zaken hebben wij in beeld gebracht. De financiële effecten van de meicirculaire 2021 voor de jaarschijf 2021 verwerken wij in het volgende verantwoordingsdocument over het jaar 2021. De financiële effecten voor de jaarschijven 2022 tot en met 2025 hebben wij in deze kadernota 2022-2025 opgenomen en verwerkt. Hiermee heeft u een compleet actueel beeld een kadernota 2022-2025 inclusief de effecten van de meicirculaire 2021. Voor een verdere onderbouwing van de inhoud van de meicirculaire 2021 verwijzen wij u naar de informatie die in bijlage 1 bij deze kadernota 2022-2025 is opgenomen.

Financiële positie tot heden

Wanneer wij de tekst hiervoor in een tabel samenvatten, geeft dat het volgende beeld van de financiële positie van november 2020 tot heden voor de periode 2021-2025.

Financiële Positie 2021-2025					
	Begroting 2021	(-/- = overschot +/+ = tekort)			
		Meerjarenraming			
		2022	2023	2024	2025
Financiële positie 2021 - 2025 Op basis Begroting 2021 en mjr 2022-2024	-61.338	1.026.541	648.254	-89.830	-89.830
Doorwerking financiële effecten vastgestelde begrotingswijzigingen	-401.467	62.640	90.522	56.948	56.948
Doorwerking financiële effecten Verbonden Partijen	-75.583	14.962	7.299	7.299	7.299
Totaal doorwerking financiële effecten vastgestelde begrotingswijzigingen	-477.050	77.602	97.821	64.247	64.247
Financiële positie 2021 - 2025 Op basis Begroting 2021 en mjr 2022-2024 en inclusief vastgestelde begrotingswijzigingen	-538.388	1.104.143	746.075	-25.583	-25.583
Doorwerking financiële effecten Budgetrapportage mei 2021	226.856	74.514	128.394	176.758	176.758
Financiële effecten Meicirculaire 2021 (Jaarschijf 2021)	-962.084	0	0	0	0
Totaal doorwerking financiële effecten Verbonden Partijen, Budgetrapportage Mei 2021 en de Meicirculaire 2021	-735.228	74.514	128.394	176.758	176.758
Financiële positie 2021 - 2025 Per heden Op basis Begroting 2021 en mjr 2022-2024 en inclusief vastgestelde begrotingswijzigingen en de Budgetrapportage Mei 2021	-1.273.616	1.178.657	874.469	151.175	151.175

Deze tabel laat zien dat er maatregelen nodig zijn. De provincie vraagt als financieel toezichthouder immers van ons dat wij de begroting structureel sluitend presenteren met reële voorstellen. In opmaat naar de Kadernota 2022-2025 zijn wij daarom verder gegaan met de heroverwegingsoperatie, gericht op een duurzaam gezonde financiële positie.

Verwacht toekomstig perspectief

In de heroverwegingsoperatie zijn we gestart met het verder aanvullen van de financiële positie met de financiële gevolgen van nieuwe beleid, nieuwe ontwikkelingen en ambities. Daarna zijn ombuigings-, bezuinigings-, heroverwegings- en andere dekkingsmogelijkheden in beeld gebracht.

Nieuw beleid, nieuwe ontwikkelingen en ambities

Allereerst hebben wij de financiële positie 'per heden' dus aangevuld met nieuw beleid, nieuwe ontwikkelingen die zich aftekenen en ambities die wij voor de komende jaren hebben. Dat zijn deels ontwikkelingen die structureel beslag leggen op financiële middelen en deels ontwikkelingen die een incidenteel effect hebben op onze begroting.

Het nieuwe beleid en de nieuwe ontwikkelingen en ambities zijn uitgebreid toegelicht in het volgende hoofdstuk van deze kadernota. De structurele financiële effecten daarvan tellen voor 2022 op tot een bedrag van € 323.000 en voor 2023, 2024 en 2025 een bedrag van € 473.000. De incidentele financiële effecten vormen een totaalbedrag van € 1.307.000 (voor 2022 een bedrag van € 1.280.000 en voor 2023 een bedrag van € 27.000).

Voorgesteld pakket aan heroverwegingen

De heroverwegingsoperatie was gestart om maatregelen te vinden om de begroting weer structureel sluitend te kunnen presenteren en de financiële positie duurzaam gezond te maken. Over het heroverwegingsproces is meer opgenomen in bijlage 2 bij deze kadernota. Tussentijds bent u hierover geïnformeerd tijdens beeldvormende avonden.

In deze kadernota doen wij u voorstellen om een aantal heroverwegingen in te zetten. Daarbij hebben wij een weloverwogen keuze gemaakt uit alle mogelijkheden die in de heroverwegingsoperatie naar voren zijn gekomen. In bijlage 3 van de Kadernota vindt u de heroverwegingscatalogus met alle opties die zijn geïnventariseerd.

In het hoofdstuk ná de ambities werken wij de heroverwegingsvoorstellen voor u uit. Samengevat gaat het om de volgende voorstellen.

Heroverwegingen	2021	2022	2023	2024	2025
Overdragen stedenband aan samenleving	0	0	-4.000	-4.000	-4.000
Taakstelling op de ambtelijke organisatie	0	-50.000	-50.000	-50.000	-50.000
Efficiëntere inzet Avri in het beheer openbare ruimte	0	0	-100.000	-200.000	-300.000
Niet meer meedoen aan boomfeestdag	0	-3.000	-3.000	-3.000	-3.000
Halveren bijdrage aan opvang van (zwerf)dieren	0	0	-15.000	-15.000	-15.000
Verminderen (financiële) ondersteuning burgerinitiatieven openbaar groen	0	-19.000	-19.000	-19.000	-19.000
Vertragen verleden van lichtmasten	0	0	-5.000	-5.000	-5.000
Exploitatie gebouw de Notenbalk	0	0	-9.000	-9.000	-9.000
Halveren bijdrage aan Laanboomcompact	0	-5.000	-10.000	-10.000	-10.000
Versoberen subsidieregeling Lokaal Investeringsfonds (LIF)	0	-10.000	-30.000	-30.000	-30.000
Verminderen bijdrage aan Regionaal Investeringsfonds (RIF)	0	-29.000	-29.000	-29.000	-29.000
Verhogen inkomsten toeristenbelasting	0	0	-50.000	-50.000	-50.000
Taakstelling op subsidies sport, cultuur en welzijn	0	0	-100.000	-150.000	-150.000
Budgetneutraal opstellen Neder-Betuwe magazine	0	0	-10.000	-10.000	-10.000
Verder digitaliseren van dienstverleningsprocessen	0	0	-24.000	-24.000	-24.000
Versoberen toezicht en handhaving	0	-15.000	-15.000	-15.000	-15.000
Versoberen bestuurlijke trainings rampenbesrijdingen	0	0	-3.000	0	-3.000
Realistisch(er) ramen in de exploitatiebegroting	0	-100.000	-100.000	-100.000	-100.000
Uitstellen en faseren revitaliserings- en verkeerprojecten	0	-146.000	-182.000	-147.000	-106.000
Verhogen uurtarief voor de afhandeling van ontwikkelingen (mandje 3)	0	-37.000	-75.000	-75.000	-75.000
Subtotaal heroverwegingen	0	-414.000	-833.000	-945.000	-1.007.000

Andere dekkingsmiddelen

Naast heroverwegingsvoorstellen vindt u nog vier dekkingsvoorstellen in deze kadernota:

1. Dekking uit reserves voor incidentele financiële ruimte die nodig is voor nieuw beleid, nieuwe ontwikkelingen en ambities.

Wij stellen voor nieuw beleid, nieuwe ontwikkelingen en ambities met een incidenteel karakter te dekken met incidentele middelen. Er wordt voorgesteld om in totaal voor de komende twee jaar een bedrag van € 1.307.000 te onttrekken uit de algemene reserve. € 1.000.000 hiervan is voor de implementatie van de Omgevingswet, in het bijzonder de transitie naar het Omgevingsplan.

2. Anticiperen op de verwachte toename van de Algemene Uitkering uit het Gemeentefonds op basis van herverdeeleffecten.

We stellen voor om 50% van het verwachte voordelig herverdeeleffect van de Algemene Uitkering uit het Gemeentefonds op te nemen. Dit vormt een toename van de algemene uitkering uit het gemeentefonds van € 250.000 vanaf het jaar 2023. We hebben hierover overlegd met de provincie, en dit past binnen de kaders van het financieel toezicht.

3. Anticiperen op de verwachte toename van de Algemene Uitkering uit het Gemeentefonds op basis van kabinetstoezeggingen over het dekken van tekorten voor Jeugdzorg bij gemeenten.

Na het uitkomen van de Meicirculaire 2021 deed het kabinet de toezegging om de gemeenten te compenseren voor de tekorten die er zijn bij de uitvoering van de Jeugdzorg. Het Rijk komt met extra middelen over de brug voor de Jeugdzorg. Er wordt gesproken over compensatie met bedragen van afgerond € 1,3 miljard. In de septembercirculaire 2021 zal deze compensatie worden verwerkt. Deze compensatie heeft vooralsnog een incidenteel karakter, al is de verwachting dat het nog te vormen nieuwe kabinet deze compensatie structureel gaat bijstellen.

We hebben over dit onderwerp overlegd met de provincie en het past binnen de kaders van het financieel toezicht om voor het jaar 2022 éénmalig een compensatie van de uitvoering van de Jeugdzorg op te nemen van 1,2 miljoen. Wij zullen bij de behandeling van de begroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025 proberen gelijktijdig inzicht te geven in de financiële effecten van de septembercirculaire 2021, zodat u op basis van totale informatie weloverwogen keuzes en afwegingen kunt maken.

4. Dekking uit reserves voor het incidenteel sluitend maken van de jaarschijf 2023.

Ook doen wij in deze kadernota een voorstel om de jaarschijf 2023 sluitend te maken door middel van incidentele inzet van de algemene reserve. We hebben hierover overlegd met de provincie, het past binnen de kaders van het financieel toezicht. We stellen voor om voor 2023 € 500.000 te onttrekken aan de algemene reserve.

Conclusie: het financieel perspectief van deze Kadernota

Wanneer wij het nieuwe beleid, de nieuwe ontwikkelingen en ambities in één overzicht zetten met de voorgestelde ombuigingen, bezuinigingen, heroverwegingen en dekkingsvoorstellen, komen wij uit op de volgende financiële positie voor de Kadernota 2022-2025.

Financiële Positie 2021-2025 en verwacht toekomstig persepctief					
	Begroting 2021	Meerjarenraming			
		2022	2023	2024	2025
(-/- = overschot +/- = tekort)					
Financiële positie 2021 - 2025 Per heden	-1.273.616	1.178.657	874.469	151.175	151.175
Nieuw beleid, Nieuwe ontwikkelingen en Ambities					
Structurele financiële ruimte die nodig is voor Nieuw beleid, nieuwe ontwikkelingen en Ambities	0	323.000	473.000	473.000	473.000
Incidentele financiële ruimte die nodig is voor Nieuw beleid, Nieuwe ontwikkelingen en Ambities	0	1.280.000	27.000	0	0
Meicirculaire 2021 (vanaf 2022 en verder)	0	56.038	219.212	369.834	-49.690
Totaal doorwerking financiële effecten Nieuw Beleid, nieuwe ontwikkelingen en Ambities	0	1.659.038	719.212	842.834	423.310
Financiële positie 2021 - 2025 Inclusief Nieuw beleid, Nieuwe ontwikkelingen en Ambities	-1.273.616	2.837.695	1.593.681	994.009	574.485
Heroverwegingen en andere dekkingsmiddelen					
Dekkingsvoorstellen die wij overnemen uit de operatie heroverwegingen	0	-414.000	-833.000	-945.000	-1.007.000
Dekking uit reserves voor incidentele financiële ruimte die nodig is voor Nieuw beleid, Nieuwe ontwikkelingen en Ambities	0	-1.280.000	-27.000	0	0
Verwachte toename algemene uitkering gemeentefonds op basis van herverdeleffecten	0	0	-250.000	-250.000	-250.000
Verwachte toename algemene uitkering gemeentefonds op basis van toezeggingen over aanwezige tekorten Jeugdzorg bij gemeenten	0	-1.200.000	0	0	0
Dekking uit de algemene reserve voor het incidenteel sluitend maken van de jaarschijf 2023	0	0	-500.000	0	0
Totaal financiële dekking (heroverwegingen en reserves)	0	-2.894.000	-1.610.000	-1.195.000	-1.257.000
Financiële positie 2021 - 2025 Inclusief Nieuw beleid, nieuwe ontwikkelingen en Ambities en Inclusief Heroverwegingen en andere dekkingsmiddelen	-1.273.616	-56.305	-16.319	-200.991	-682.515

Uit dit overzicht concluderen wij dat wij in de begroting 2022 en de meerjarenraming 2023-2025 gaan voldoen aan de minimale grenzen die gesteld zijn door het provinciale toezicht kader. In de begrotingjaren 2022 en 2023 wordt de algemene reserve incidenteel ingezet. Daarnaast sluiten de laatste jaren van de meerjarenraming met structurele overschotten. 2024 met een overschot van € 201.000 en 2025 met een overschot van € 683.000.

Inzet algemene reserve

De algemene reserve is een onderdeel van de weerstandscapaciteit van een gemeente. De positie van de algemene reserve is in de periode tussen begroting 2021 en meerjarenraming 2022-2024 verbeterd door het toevoegen van het resultaat van de jaarstukken 2020 van € 1.055.000.

In deze kadernota 2022-2025 doen wij u voorstellen om incidenteel de algemene reserve als dekkingsmiddel in te zetten. Wij stellen aan u voor om € 1.307.000 aan de algemene reserve te onttrekken ter dekking van nieuw beleid, nieuwe ontwikkelingen en ambities met een incidenteel karakter. Daarnaast stellen wij aan u voor om de jaarschijf 2023 sluitend te maken door incidenteel € 500.000 te onttrekken aan de algemene reserve.

Hieronder een overzicht van de standen en het verloop van de algemene reserve waarin bovenstaande beschreven effecten zijn verwerkt.

Overzicht verloop algemene reserve	Begroting	Begroting	Meerjarenraming			
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Stand algemene reserves -/- = verminderingen +/- = vermeerderingen	-10.735.000	-11.206.238	-9.581.984	-7.386.984	-6.740.984	-6.621.984
Claims op algemene reserve voor incidentele dekking en sluitend maken begroting	1.415.900	196.000	796.000	0	0	0
Doorschuiven budgetten van 2019 naar 2020 derde bestuursrapportage 2019	183.200	0	0	0	0	0
Resultaat Jaarstukken 2019	-907.695	0	0	0	0	0
Resultaatbestemming Jaarstukken 2019	559.496	0	0	0	0	0
Doorschuiven budgetten van 2020 naar 2021	-55.000	55.000	0	0	0	0
Budget voor uitvoeringsprogramma energietransitie	237.098	0	0	0	0	0
Toevoeging i.v.m. Jaarlijkse dekking Beheerplan Neder-Betuws Verkeer en Vervoer	-714.000	0	0	0	0	0
Verlaging i.v.m. Jaarlijkse dekking Beheerplan Neder-Betuws Verkeer en Vervoer	119.000	119.000	119.000	119.000	119.000	119.000
Verlaging i.v.m. dekking tekort begrotingjaar 2021	0	1.000.000	0	0	0	0
Voorgestelde overheveling budgetten van 2020 naar 2021	-1.309.237	1.309.237	0	0	0	0
Resultaat Jaarstukken 2020	0	-1.054.983	0	0	0	0
Claims voor incidentele dekking nieuw beleid en nieuwe ontwikkelingen	0	0	1.280.000	27.000	0	0
Claims voor het incidenteel sluitend maken jaarschijf 2023	0	0	0	500.000	0	0
Doorwerking financiële effecten op algemene reserve	-471.238	1.624.254	2.195.000	646.000	119.000	119.000
Stand algemene reserve na verwerking financiële effecten -/- = overschot +/- = tekort	-11.206.238	-9.581.984	-7.386.984	-6.740.984	-6.621.984	-6.502.984

Weerstandscapaciteit en weerstandsratio

Bij de begroting 2021 en meerjarenraming 2022-2024 was de classificatie van de weerstandsratio op basis van het berekende risicoprofiel in relatie tot de beschikbare weerstandscapaciteit eind 2021 'Uitstekend'. Door de onttrekkingen aan de algemene reserve daalde de weerstandscapaciteit, en daarmee de weerstandsratio. Eind 2024 was de weerstandsratio 1,4 en kwalificeerde deze als 'Voldoende'.

De weerstandscapaciteit is in de periode van begroting 2021 en meerjarenraming 2022-2025 tot aan deze kadernota 2022-2025 gewijzigd en verbeterd. De weerstandscapaciteit neemt toe met € 1.055.000 door toevoeging van het resultaat van de Jaarstukken 2020 en de weerstandscapaciteit neemt ook fors toe door de verbeterde geprognosticeerde jaarlijkse resultaten van deze kadernota (resultaten per jaarschijf 2021 tot en met 2025). De effecten van de heroverwegingsoperatie en het verbeteren van de financiële positie gericht op een duurzaam gezonde financiële positie worden bij de weerstandscapaciteit en de weerstandsratio zichtbaar.

De actualisatie van de risico's zal nog plaatsvinden, dat gebeurt bij de Begroting 2022 en Meerjarenraming 2023-2025 in de paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing.

Hieronder heeft u in één oogopslag zicht op de weerstandscapaciteit en de weerstandsratio per heden gebaseerd op het risicoprofiel begroting 2021 en meerjarenraming 2022-2025.

Weerstandscapaciteit/Ratio	Begroting	Begroting	Meerjarenraming			
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Algemene reserve	-11.206.238	-9.581.984	-7.386.984	-6.740.984	-6.621.984	-6.502.984
Onvoorzien	0	-32.000	-50.000	-50.000	-50.000	-50.000
Resultaat Kadernota 2022-2025	0	-1.273.616	-56.305	-16.319	-200.991	-682.515
Totaal beschikbaar weerstandscapaciteit	-11.206.238	-10.887.600	-7.493.289	-6.807.303	-6.872.975	-7.235.499
Ingeschatte risico's op basis begroting 2021 en meerjarenraming 2022-2024	0	3.920.000	3.920.000	3.920.000	3.920.000	3.920.000
Weerstandsratio		2,8	1,9	1,7	1,8	1,8
		Uitstekend	Ruim voldoende	Ruim voldoende	Ruim voldoende	Ruim voldoende

NIEUWE ONTWIKKELINGEN, VOORNEMENS EN AMBITIES

In deze kadernota stellen we voor een beperkt aantal nieuwe ontwikkelingen, voornemens en ambities op te nemen. Een deel daarvan heeft incidentele financiële consequenties, in één of twee jaren. Een ander deel heeft voor de gehele begrotingsperiode (en daarna) structurele financiële consequenties.

Nieuwe ontwikkelingen, voornemens en ambities met incidentele financiële effecten

In deze kadernota stellen wij voor drie ontwikkelingen incidenteel een raming voor.

Nieuwe ontwikkelingen, voornemens en ambities met incidentele financiële effecten	2021	2022	2023	2024	2025
Invoering Omgevingswet: transitie naar Omgevingsplan	0	1.000.000	0	0	0
Ontvangstplicht baggerslib na baggeren A-watgangen	0	230.000	0	0	0
Uitvoering visie op strategische communicatie	0	50.000	27.000	0	0
Subtotaal nieuwe ontwikkelingen, voornemens en ambities met incidentele financiële effecten	0	1.280.000	27.000	0	0

Hierna lichten wij deze toe.

Invoering Omgevingswet: transitie naar Omgevingsplan (€ 1.000.000 incidenteel in 2022)

Wanneer de Omgevingswet in werking treedt, worden bestemmingsplannen van rechtswege omgezet in een Tijdelijk Omgevingsplan (TOP). We hebben tot met 1 januari 2030 de tijd om het TOP en enkele gemeentelijke verordeningen om te zetten naar een Permanent Omgevingsplan (POP).

In het Plan van Aanpak transitieperiode (behandeld in de raad op 30 juni 2021) hebben we beschreven hoe we willen komen tot een Permanent Omgevingsplan. Er is gekozen voor een gebiedsgerichte aanpak. Dat wil zeggen dat we het Permanente Omgevingsplan aan de hand van drie deelgebieden gaan opbouwen, te weten kernen, buitengebied en bedrijventerreinen. De gemeentelijke verordeningen en de bruidsschat worden op 'natuurlijke' momenten meegenomen.

Het omzetten van de bouwstenen naar het POP is een proces dat vele jaren in beslag gaat nemen en is vergelijkbaar met de opgave van de Wet ruimtelijke ordening, het actualiseren en digitaliseren van alle bestemmingsplannen. Deze actualisatieopgave heeft gespeeld van 2008 tot en met 2014 en heeft € 650.000 gekost. In vergelijking met deze 'actualisatieopgave' geldt voor de transitieopgave om te komen tot een Permanent Omgevingsplan dat:

- het instrument omgevingsplan nieuw is en dat kennis en ervaring met inhoud, techniek en proces moeten worden opgebouwd;
- naast de bestemmingsplannen ook verordeningen en de 'bruidsschat' met regels vanuit het Rijk moeten verhuizen naar het Permanente Omgevingsplan;
- de digitale standaarden voor het omgevingsplan het opstellen van een omgevingsplan arbeidsintensiever maken dan het opstellen van een bestemmingsplan of gewone gemeentelijke verordening.
- de Omgevingswet naast de wettelijke voorbereidingsprocedure (ter inzage legging van een ontwerp) een participatieplicht kent.

De kosten voor het opstellen van een Permanent Omgevingsplan voor het gehele grondgebied voor het hele grondgebied van de gemeente voor de periode 2022 tot en met 2029 wordt geraamd op een bedrag van € 1.000.000. Wij stellen voor dit bedrag in 2022 toe te voegen aan de bestemmingsreserve Omgevingswet. Vanwege de omvang van de opgave, de fasering over acht jaren en het nieuw en onbekend zijn van het instrument Omgevingsplan, zal jaarlijks geëvalueerd worden of de geraamde bedragen voldoende zijn om het Permanente Omgevingsplan op te stellen.

Ontvangstplicht baggerslib na baggeren A-watgangen (€ 230.000 incidenteel in 2022)

Waterschap Rivierenland heeft aangekondigd in de periode van eind 2021 tot eind maart 2022 een deel van haar A-watgangen te gaan baggeren. Binnen het te baggeren gebied bevinden zich ook A-watgangen gelegen aan eigendommen (bermen/wegen) van de gemeente Neder-Betuwe.

Voor de hierbij vrijkomende baggerspecie geldt dat de aanliggend perceeleigenaar de baggerspecie moet ontvangen. Deze regeling is bekend als de zogenaamde ontvangstplicht en komt voort uit de Waterwet (artikel 5.23 lid 2). Dit houdt in dat de gemeente de kosten moet dragen voor het afvoeren en storten van de baggerspecie uit de betreffende watergangen.

De kosten van de ontvangstplicht voor deze baggeronde zijn door het Waterschap berekend op basis van metingen en onderzoek. Tijdens de start van de baggerwerkzaamheden zullen de hoeveelheden definitief worden vastgesteld. Dit betekent dat de kosten zowel positief als negatief nog kunnen afwijken. Mocht dat het geval zijn, doet het college een voorstel aan de raad via de reguliere bestuursrapportages in 2022.

Uitvoering visie op strategische communicatie (€ 50.000 incidenteel in 2022 en € 27.000 incidenteel in 2023)

In de Kadernota 2021 was al het voornemen opgenomen via communicatie en participatie beter bij te dragen aan de gemeentelijke ambities en de wettelijke vereisten die bijvoorbeeld de Omgevingswet met zich meebrengen. In deze kadernota ramen wij hiervoor een incidenteel budget.

We ontwikkelen in 2021 een geactualiseerde visie op communicatie en participatie en actualiseren dit jaar de participatieverordening in afstemming met de visie en wettelijke verplichtingen en lokale ambities die uit de invoering van de Omgevingswet vloeien.

Uitgangspunten van de nieuwe visie en werkwijze zijn:

- doelgroepgerichte communicatie;
- de communicatief en participatief vaardige organisatie;
- vanzelfsprekende participatie;
- profilering van Neder-Betuwe.

Communicatie wordt verankerd in het beleid zodat we in de hele aanpak doelgroepgericht handelen en we communicatie 'lean and mean' kunnen inzetten. De communicatiemiddelenmix wordt gestandaardiseerd en zoveel mogelijk digitaal gemaakt. Daarnaast zorgen we ervoor dat iedereen laagdrempelig mee kan doen, door te investeren in online participatiemogelijkheden. Hierbij houden we oog voor onze inwoners en ondernemers die digitaal minder vaardig zijn of waar de beoogde doelen vragen om maatwerk. Communicatie draagt ook bij aan het samen bouwen aan Neder-Betuwe als zelfstandige en dynamische ondernemende groeigemeente met een duidelijke identiteit.

Er is een beperkt gemeentelijk budget voor reguliere projecten en (algemene) communicatie voor bestuur en organisatie. Inzet van dit budget gaat vooral naar sociale media en website, publicatiemateriaal (inclusief vier keer Neder-Betuwe Magazine en de wekelijkse pagina en Gemeentenieuws) en incidentele inhuur voor communicatieproducten. Communicatie en participatie rondom specifieke projecten of beleidstrajecten moeten gedekt worden uit project- of andere budgetten.

Op basis van de visie op communicatie en participatie investeren we vooral in online participatiemogelijkheden en een kwaliteitsslag in digitale communicatiemiddelen en online monitoring van wat er speelt in de samenleving, om de communicatie adequaat en effectief in te kunnen zetten. De extra kosten bedragen € 50.000 in 2022 en € 27.000 in 2023.

Nieuwe ontwikkelingen, voornemens en ambities met structurele financiële effecten

In deze kadernota stellen wij voor drie ontwikkelingen structureel een raming voor.

Nieuwe ontwikkelingen, voornemens en ambities met structurele financiële effecten	2021	2022	2023	2024	2025
Structureel borgen van niet-vergunninggebonden toezicht en handhaving Wabo en Omgevingswet	0	0	150.000	150.000	150.000
Invoeren rechtmatigheidsverklaring	0	43.000	43.000	43.000	43.000
Uitvoering informatiebeleidsplan	0	280.000	280.000	280.000	280.000
Subtotaal nieuwe ontwikkelingen, voornemens en ambities met structurele financiële effecten	0	323.000	473.000	473.000	473.000

Hierna lichten wij deze toe.

Structureel borgen van niet-vergunninggebonden toezicht en handhaving Wabo en Omgevingswet (€ 150.000 structureel vanaf 2023)

Sinds 2019 voeren we een uitvoeringsprogramma uit voor het zogenaamde veldtoezicht. Daarbij gaat het om alle taken op het gebied van illegale bouw, sloop en aanlegactiviteiten en illegale gebruiksactiviteiten (strijdig gebruik met de regels van het bestemmingsplan. Uw raad heeft hiervoor voor de periode tot en met 2022 de middelen beschikbaar gesteld. Voor het structureel borgen van deze wettelijke taak wordt voorgesteld vanaf 2023 structureel € 150.000 per jaar in de programmabegroting hiervoor op te nemen. Met de invoering van de Omgevingswet wordt de ingezette lijn van deregulering en toezicht en handhaving achteraf verder doorgezet. Wij zien daarom de noodzaak van het goed organiseren van het toezicht en de handhaving.

Invoeren rechtmatigheidsverklaring (€ 42.500 structureel vanaf 2022)

Over de jaarrekening van 2021 stelt niet de accountant, maar het college de rechtmatigheid vast en geeft daarmee een rechtmatigheidsverantwoording af. In deze kadernota ramen we een structureel budget hiervoor, zodat we dit kunnen inrichten en aan de wettelijke eisen voldoen. Er is een plan van aanpak opgesteld om de rechtmatigheidsverantwoording vanaf 2021 op te stellen. De belangrijkste onderdelen die nog plaats moeten vinden, zijn:

- Opnemen van ambities van college en raad in de interne regelgeving
- Processen aan de voorkant goed organiseren, zodat minder controlewerkzaamheden achteraf nodig zijn. Dit is een groeimodel. Omdat de processen nog niet voldoende op orde zijn, moeten over 2021 en 2022 nog controlewerkzaamheden achteraf plaatsvinden.
- Inrichten van *3 lines of defence*. Om te realiseren dat het college op basis van goede rechtmatigheidscontroles een oordeel over de rechtmatigheid kan geven moet de onafhankelijke derdelijnscontrole met externe hulp plaatsvinden.

De procesverbeteringen, de verbetering van de interne beheersing van onze processen en de inrichting en uitvoering van de onafhankelijke controle t.b.v. het rechtmatigheidsoordeel vergt een raming voor de aankomende jaren van € 42.500 per jaar.

Uitvoering informatiebeleidsplan (€ 280.000 structureel vanaf 2022)

Informatie wordt steeds belangrijker, ook voor onze gemeente. Ons college wil tijdig gebruik maken van technologische ontwikkelingen, om zo onze dienstverlening aan inwoners en bedrijven blijvend op een goed niveau te houden. Door slimmer en efficiënter inrichten van onze systemen vergroten we de mogelijkheid van selfservice door de inwoners en bedrijven.

De schaalgrootte van onze gemeente vraagt om duidelijke keuzes: waarop willen we excelleren? Ten aanzien van de ontwikkelingen en investeringen zetten wij – in volgorde van prioriteit – in op het volgende.

1. We bieden een veilige omgeving. Inwoners, ondernemers en medewerkers mogen er op vertrouwen dat hun gegevens veilig zijn en niet kunnen worden benaderd door onbevoegden. We kunnen risico's nooit helemaal uitsluiten. De cybercriminaliteit wordt steeds professioneler en dat vraagt gedegen ontwikkeling in onze basisvoorzieningen en de kennis / bewustzijn bij onze medewerkers.
2. We bieden continuïteit. In het geval van calamiteiten bieden wij de noodzakelijke ondersteuning om de essentiële informatievoorziening binnen 48 uur beschikbaar te krijgen. Dit biedt garanties voor het functioneren van 'de veiligheidsdriehoek' en de kritische registraties van de gemeente.
3. We voldoen aan wet- en regelgeving. Het betreft hier onder meer de wet- en regelgeving gericht op archief, privacy, security en de uitvoering van de wettelijke informatietaken.
4. We bieden de ambtelijke organisatie hoogwaardige informatievoorzieningen die hen in staat stelt om effectief en efficiënt invulling te geven aan de toegewezen taken.

Een informatiebeleidsplan is opgesteld om richting te geven aan de noodzakelijke- en gewenste richting van de organisatie voor de komende drie jaar. Voor de uitvoering van het informatiebeleidsplan ramen wij vanaf 2022 een structureel bedrag van € 280.000. Om deze ontwikkeling invulling te geven werken we een uitwerking op basis van zes 'sporen'.

1. De (technische) basis op orde
2. Informatie en organisatie in verbinding
3. Datagedreven gemeente
4. Sociaal domein : benutten kansen van informatie
5. Ruimtelijk domein : Invulling geven aan de omgevingswet (DSO)
6. Bedrijfsvoering : Samen efficiënt, klant centraal

Hoe om te gaan met andere (nieuwe) ontwikkelingen en ambities?

Wij voorzien voor de komende vier jaren meer ontwikkelingen dan hierboven opgenomen.

(Overige) financiële effecten van de invoering van de Omgevingswet

Op 27 mei jl. heeft de minister aangegeven dat de Omgevingswet met 6 maanden wordt uitgesteld. De nieuwe invoeringsdatum staat daarmee op 1 juli 2022. We zijn nog bezig met het verkrijgen van inzicht in de effecten van het uitstel en de structurele financiële effecten van de Omgevingswet. Het is daarom nu nog niet mogelijk in deze kadernota al concrete cijfers te noemen. Zoals wij ook op 29 april jl. met de raad hebben gedeeld, treedt er globaal gezien enerzijds een verschuiving op van vergunningverlening door de gemeente naar de private markt (bouwkundige toets). Anderzijds treedt er binnen de gemeente een verschuiving op van vergunningverlening naar meer toezicht en handhaving (= geen leges). Ook zijn er mogelijkheden om leges te heffen voor milieuactiviteiten (= meer leges). De optelsom van de verschillende effecten bepaalt het totale financiële effect. De vraag of wij meer activiteiten vergunningvrij willen maken en wat de financiële effecten daarvan zijn wordt - conform het plan van aanpak Omgevingsplan- meegenomen bij het opstellen van het Omgevingsplan.

Overige ambities en (grote) ontwikkelingen

Eerder hebben wij nieuw beleid aangekondigd (of al met uw raad gedeeld) rondom klimaat, duurzaamheid, warmte, laaggeletterdheid, enzovoort. Ook bereiden we de Randweg Opheusden voor en een aantal maatschappelijke voorzieningen, zoals schoolgebouwen uit het Integraal Huisvestingsplan voor scholen (IHP) en de multifunctionele accommodatie (MFA) in Dodewaard. Voor deze laatste besloot uw raad eerder om in deze kadernota onder andere een investeringskrediet op te nemen voor de herinrichting van de openbare buitenruimte en middelen voor duurzaamheidsinvesteringen in verenigingshal De Eng.

Wij stellen u echter in deze kadernota voor om voor deze ontwikkelingen geen ramingen op te nemen in de begroting 2022 en de meerjarenraming 2023-2025.

Dat heeft ermee te maken dat de planvorming voor deze ontwikkelingen op dit moment nog niet ver genoeg ontwikkeld is om een realistische raming te kunnen verwerken, maar slechts een inschatting. Als we het nu op basis van die inschatting zouden verwerken in de kadernota, zouden we daar tegenover ook nu al extra heroverwegingen moeten zetten, zonder duidelijkheid of dit nodig en zo ja, of dit voldoende is of niet.

Met deze kadernota slaan we graag met uw raad de weg in naar een solide, duurzaam gezonde financiële positie. Dat betekent niet dat er nooit meer geld is voor nieuwe ambities, maar wel dat we nieuwe ontwikkelingen vóór de besluitvorming goed zullen moeten uitwerken in plannen, realistische ramingen én voorzien van bijpassende dekking. Die dekking is dan niet automatisch uit 'de algemene middelen', maar kan ook gevonden (moeten) worden in extra rijksmiddelen, bijdragen van betrokkenen, oud-voor-nieuw of heroverwegingen die de uitgaven beperken of inkomsten verhogen. Deze ambities en ontwikkelingen worden dus - voorzien van een solide kostenplaatje en dekkingsplan - apart aan u voorgelegd.

VOORGESTELD PAKKET HEROVERWEGINGEN

De financiële positie leidt er in combinatie met de nieuwe ontwikkelingen, voornemens en ambities toe dat het nodig is heroverwegingen voor te stellen om de (meerjaren)begroting straks sluitend te kunnen presenteren.

Wij stellen in deze kadernota voor om een mix van heroverwegingen in te zetten. U vindt hierna dus niet alleen bezuinigingen op bestaande uitgaven door efficiënter te werken of zaken te schrappen. We stellen ook optimalisaties van inkomsten voor en financieel-technische maatregelen als realistischer ramen.

We stellen voor het volgende pakket aan heroverwegingen te verwerken in de (meerjaren) begroting².

Heroverwegingen	2021	2022	2023	2024	2025
Overdragen stedenband aan samenleving	0	0	-4.000	-4.000	-4.000
Taakstelling op de ambtelijke organisatie	0	-50.000	-50.000	-50.000	-50.000
Efficiëntere inzet Avri in het beheer openbare ruimte	0	0	-100.000	-200.000	-300.000
Niet meer meedoen aan boomfeestdag	0	-3.000	-3.000	-3.000	-3.000
Halveren bijdrage aan opvang van (zwerf)dieren	0	0	-15.000	-15.000	-15.000
Verminderen (financiële) ondersteuning burgerinitiatieven openbaar groen	0	-19.000	-19.000	-19.000	-19.000
Vertragen verleden van lichtmasten	0	0	-5.000	-5.000	-5.000
Exploitatie gebouw de Notenbalk	0	0	-9.000	-9.000	-9.000
Halveren bijdrage aan Laanboomcompact	0	-5.000	-10.000	-10.000	-10.000
Versoberen subsidieregeling Lokaal Investeringsfonds (LIF)	0	-10.000	-30.000	-30.000	-30.000
Verminderen bijdrage aan Regionaal Investeringsfonds (RIF)	0	-29.000	-29.000	-29.000	-29.000
Verhogen inkomsten toeristenbelasting	0	0	-50.000	-50.000	-50.000
Taakstelling op subsidies sport, cultuur en welzijn	0	0	-100.000	-150.000	-150.000
Budgetneutraal opstellen Neder-Betuwe magazine	0	0	-10.000	-10.000	-10.000
Verder digitaliseren van dienstverleningsprocessen	0	0	-24.000	-24.000	-24.000
Versoberen toezicht en handhaving	0	-15.000	-15.000	-15.000	-15.000
Versoberen bestuurlijke trainigen rampenbesrijdingen	0	0	-3.000	0	-3.000
Realistisch(er) ramen in de exploitatiebegroting	0	-100.000	-100.000	-100.000	-100.000
Uitstellen en faseren revitaliserings- en verkeerprojecten	0	-146.000	-182.000	-147.000	-106.000
Verhogen uurtarief voor de afhandeling van ontwikkelingen (mandje 3)	0	-37.000	-75.000	-75.000	-75.000
Subtotaal heroverwegingen	0	-414.000	-833.000	-945.000	-1.007.000

Hierna lichten we deze heroverwegingen toe.

Heroverweging op bestuurlijke samenwerking

Overdragen stedenband aan samenleving (structurele besparing van € 4.000 vanaf 2023)

Neder-Betuwe heeft een stedenband met het Poolse Pępowo. Voorgesteld wordt de instandhouding van die stedenband volledig over te dragen aan de stichting en de gemeenschap van Neder-Betuwe. De daarbij behorende raming voor kosten van bezoeken over en weer wordt geschrapt uit de gemeentebegroting. De realisatie van deze heroverweging gebeurt in overleg met de stichting en het lokale bedrijfsleven.

² De heroverwegingen die wel zijn geïnventariseerd, maar die wij niet in ons pakket voor deze kadernota hebben opgenomen, vindt u beknopt uitgewerkt in de heroverwegingscatalogus in bijlage 3.

Heroverweging op de ambtelijke organisatie

Verdere besparingen op de ambtelijke organisatie (structurele besparing van € 50.000 vanaf 2022)

In de Begroting 2021-2024 heeft uw raad besloten tot een taakstelling op de ambtelijke organisatie van € 100.000. Deze is per 2021 geëffectueerd. In deze kadernota stellen we u voor om vanaf 2022 een aanvullende besparing op de ambtelijke organisatie op te leggen, structureel met ingang van 2023. Daarbij denken we voor de realisatie van deze besparing voor het grootste deel aan het verminderen van het budget voor de personele vervanging van leden van de Ondernemingsraad en het budget voor reiskosten. De resterende besparing kan worden behaald door meer efficiëntie in inkoopprocessen en het gebruik van ICT-applicaties, het nóg kritischer omgaan met abonnementen, het verminderen van de reiskostenvergoeding voor medewerkers en het grootschaliger aanbesteden van telecommunicatiemiddelen en printapparatuur.

Heroverwegingen in de openbare ruimte

Efficiëntere inzet Avri in het beheer van de openbare ruimte (besparing van € 100.000 in 2023, oplopend naar € 200.000 in 2024 en structureel € 300.000 vanaf 2025)

Avri beheert vanaf 2014 het grootste deel van de openbare ruimte. Uitgangspunt om het beheer en onderhoud aan Avri te gunnen was destijds dat door volumevoordeel het beheer en onderhoud efficiënter met gelijkblijvende kwaliteit kan worden uitgevoerd. Neder-Betuwe stelt al langer vast dat verschillende componenten duurder worden uitgevoerd dan door de markt. Voorgesteld wordt Avri een taakstelling op te leggen die niet het verlagen van kwaliteit betreft, maar het efficiënter inrichten van beheer- en onderhoudstaken en inzet van personeel. Avri is reeds begonnen met het uitwerken van deze taakstelling. Avri realiseert deze door het verder doorzetten van al ingezette ontwikkelingen als datagestuurd werken, evaluatie van aanbestedingen, optimaliseren van de inzet van medewerkers en aannemers en het slimmer in de markt zetten van beheer en onderhoud.

Niet meer meedoen aan Boomfeestdag (structurele besparing van € 3.000 vanaf 2022)

Het doel van de boomfeestdag is om kinderen van groep 6 (9 en 10 jaar) meer inzicht, kennis en begrip voor bomen bij te brengen. Door middel van het planten van een boom en de daarbij behorende natuureducatie, laten we hen de wondere wereld van bomen beleven, leren kinderen het belang van bomen voor een duurzame leefomgeving en worden ze geïnspireerd zelf hun boompje hieraan bij te dragen. De jaarlijkse kosten voor de gemeente bedragen € 3.000. Door te stoppen met de organisatie bespaart de gemeente op de kosten van de organisatie en de aanschaf van de bomen.

Halveren bijdrage aan opvang van (zwerf)dieren (structurele besparing van € 15.000 vanaf 2023)

Stichting Dierenhulp Dierenambulance Tiel en Stichting Dierenasiel Tiel ontvangen van de gemeente een bijdrage voor het vervoeren en het opvangen van onbeheerde zwerfdieren. Het voorstel is om de jaarlijkse bijdragen te halveren. Met de organisaties moet nog wel overleg gepleegd worden wat de exacte gevolgen zijn van deze halvering van de jaarlijkse bijdragen. Uitgangspunt is voor ons dat de gemeente kan blijven voldoen aan de wettelijke verplichtingen met betrekking van de opvang van zwerfdieren. De opvang van wilde dieren is wettelijk gezien geen taak van de gemeente. Deze dieren hebben geen (vermoedelijke) eigenaar (gehad) en vallen daarmee niet onder de definitie van zwerfdieren. Tot en met 2022 betaalt de gemeente ook de opvang van de gewonde wilde dieren.

Verminderen (financiële) ondersteuning burgerinitiatieven en -participatie in het beheer van openbaar groen (structurele besparing van € 19.000 vanaf 2022).

Opgenomen in het coalitieakkoord 2018-2022 is dat de gemeente inwoners (stakeholders) betreft bij inrichting, beheer en onderhoud van de leefomgeving. Burgerparticipatie is sinds 2015 een onderdeel geworden van onze werkwijze bij het vormgeven en uitvoeren van het beleid en beheer. Beleid dat de gemeente niet uitvoert voor de samenleving, maar uitvoert mét de samenleving. Voor het initiëren van participatie is een jaarbudget beschikbaar. Voorstel is om dit budget te verminderen met € 19.000. Hiermee wordt het actief initiëren en faciliteren van burgerparticipatie in het overnemen van groenonderhoud grotendeels stopgezet. Een klein deel van het oorspronkelijke budget (€ 6.000) blijft geraamd om reeds geïnitieerde werkzaamheden / participaties te kunnen blijven onderhouden.

Vertragen verleden van lichtmasten (structurele besparing van € 5.000 vanaf 2023)

In 2019 heeft de raad ervoor gekozen de bestaande lichtmasten over de periode van 2020 tot en met 2027 te vervangen door LED-verlichting. Om hierop geld te besparen, stellen we voor dit proces vanaf 2023 iets te vertragen en dit proces niet te eindigen in 2027, maar in 2031. Daardoor vertraagt ook het terugdringen van het gebruik van energie (50% energiebesparing in 2030 ten opzichte van 2013) en de daarmee gepaard gaande reductie van CO₂. We voldoen dan in 2031 aan het landelijk energieakkoord. Deze heroverweging heeft overigens mogelijk iets hogere onderhoudskosten tot gevolg, waardoor de structurele besparing (vooral in de laatste jaren) kan tegenvallen.

Heroverwegingen op vastgoed

Exploitatie De Notenbalk verbeteren (structurele besparing van € 9.000 vanaf 2023)

Bij welzijnsgebouw De Notenbalk is sprake van een structureel exploitatietekort van ca. € 9.000. Dit komt omdat de Stichting Kunst & Vriendschap geen jaarlijkse huurvergoeding voor dit gebouw betaalt op basis van een oude huurovereenkomst. Inmiddels worden gesprekken gevoerd met de hervormde school uit Opheusden om de bovenverdieping te huren en wordt nagedacht over een reële huurvergoeding voor Kunst & Vriendschap die recht doet aan het toekomstig gebruik van de benedenverdieping. Daarmee kan het structurele exploitatietekort van € 9.000 worden afgewend en kan het gebouw meer multifunctioneel worden gebruikt.

Heroverwegingen op het lokale en regionale beleid voor economie

Halveren bijdrage aan Laanboomcompact en werkbudget voor laanboomsector (structurele besparing van € 5.000 in 2022 oplopend naar € 10.000 vanaf 2023).

Jaarlijks betaalt de gemeente een bijdrage van € 10.000. Alle andere partners van het Laanboomcompact (gemeenten, Rabobank en TCO) betalen € 5.000. Het voorstel is om de bijdrage vanaf 2022 gelijk te trekken met de overige partners van het Laanboomcompact en dus te halveren. Daarnaast wordt voorgesteld het werkbudget voor de laanboomsector te halveren naar € 5.000. In dit budget zijn geen jaarlijkse vaste kosten opgenomen.

Afschaffen subsidieregeling Lokaal Investeringsfonds (LIF) en verminderen werkbudget lokaal economisch beleid (structurele besparing van € 10.000 in 2022 oplopend naar € 30.000 vanaf 2023)

De subsidieregeling LIF is in 2018 opgesteld en in 2019 operationeel geworden. Beoogd was een meerjarige/vierjarige subsidieregeling waarvoor een structureel budget beschikbaar is gesteld bij aanvang van de regeling. Per jaar is structureel € 20.000 beschikbaar voor projecten, op basis van minimaal 50% cofinanciering door projectaanvragers/indieners. Een externe beoordelingscommissie adviseert het college over de (indien van toepassing volgorde van) toekenning. Combinatie van een subsidie uit het LIF en het Regionaal Investeringsfonds RIF is mogelijk.

Ons college heeft in januari 2021 besloten om de looptijd van uitvoering van de LIF-regeling te verlengen tot en met het subsidiejaar 2022. In deze kadernota stellen we u voor de LIF-regeling te beëindigen. Daarnaast stellen we u voor het werkbudget voor lokaal economisch beleid (nu geraamd op €25.000 per jaar) met ingang van 2022 te verminderen met € 10.000. Dit budget wordt aan diverse activiteiten besteed rondom ondernemersdienstverlening en wordt niet elk jaar volledig besteed.

Verminderen bijdrage aan Regionaal Investeringsfonds (RIF) en laten vervallen werkbudget voor regionaal economisch beleid (structurele besparing van € 29.000 vanaf 2022).

We hebben op basis van het Regionaal Economisch Ambitieprogramma 2016-2020 tot en met 2020 elk jaar € 3 per inwoner bijgedragen aan het Regionaal Investeringsfonds (RIF). Dit komt uit op € 72.000, per jaar. Het RIF is een financieel instrument om de doelstellingen uit het Ambitiedocument te kunnen realiseren. In de voorgaande vier jaren ondersteunde het RIF meer dan 100 projecten verspreid over de regio. De jaarlijkse bijdrage aan het RIF van € 72.000 is structureel geraamd in onze begroting. In 2021 viel dit vrij in verband met de evaluatie van het RIF, de totstandkoming van het nieuwe Ambitiedocument 2022-2025 en de dekking van de financiële bijdrage 2021 aan het RIF vanuit Regiodealgelden.

Vooruitlopend op besluitvorming over het nieuwe ambitiedocument (in september in de gemeenteraden), is het voorstel van de regio om voor 2022 en verder uit te gaan van een bedrag van € 2 per inwoner voor de opvolger van het RIF, het Regionaal Stimuleringsfonds. Wij stellen uw raad voor de besparing die dat met zich meebrengt (€ 24.000 m.i.v. 2023) in deze kadernota op te nemen.

Daarnaast stellen wij u voor het werkbudget voor regionaal economisch beleid (€ 4.614) te laten vervallen. Dit is een structureel jaarlijks werkbudget dat kan worden aangewend voor incidentele regionale projecten en samenwerkingen. Hieraan zitten geen structurele verplichtingen vast.

Verhogen inkomsten toeristenbelasting (structureel extra inkomsten vanaf 2023 van € 50.000)

Op basis van recente inzichten hebben wij de indruk dat de inning en afdracht van toeristenbelasting aangescherpt kan worden. Daarom onderzoeken wij in 2022 wat ervoor nodig is om dit te realiseren: welke afspraken met toeristische ondernemers moeten worden gemaakt, hoe kan de inning versterkt worden en wat is er nodig aan handhaving, mocht dat aan de orde zijn? Hiermee beogen we de inkomsten uit toeristenbelasting vanaf 2023 te verhogen met een bedrag van € 50.000 per jaar.

Heroverwegingen op sport, cultuur en welzijn

Bezuiniging en aanvullende taakstelling op subsidies voor sport, cultuur en welzijn (structureel besparing van € 100.000 in 2023, oplopend naar € 150.000 vanaf 2024).

De gemeente verleent subsidies aan vrijwilligersorganisaties en professionele organisaties op het terrein van sport, cultuur en welzijn. Wij zien mogelijkheden om vanaf 2023 € 100.000 structureel te besparen door heroverwegingen binnen de budgetten voor:

- groepswork voor volwassenen (zelfvertrouwen voor vrouwen);
- prenatale groepsvoorlichting;
- de jaarlijkse opvoedweek;
- projectsubsidies voor sportstimulering;
- activiteitsubsidies voor bevordering sportdeelname;
- bibliotheekwerk (hiervoor onderwijsachterstandenmiddelen inzetten)
- muziekonderwijs;
- maatwerk jeugdgezondheidszorg;
- activiteitsubsidies voor bevordering van kunstzinnige vorming;
- activiteitsubsidies voor welzijn en sociaal-cultureel werk;
- wijkmanagement.

De volledige lijst met heroverwegingsvoorstellen is opgenomen in de lijst met subsidies in bijlage 3, in de groengekleurde kolom.

Daarnaast stellen we vanaf 2024 een aanvullende structurele taakstelling voor van € 50.000. Hiervoor doen wij verder uitgewerkte voorstellen in de Kadernota 2023-2026. De mogelijkheden hiervoor zijn opgesomd in de lijst met subsidies in bijlage 3, in de oranjegekleurde kolom.

Voor de invulling van deze heroverweging en de taakstelling overleggen we in de komende maanden met de betrokken organisaties. Daarbij is ons uitgangspunt niet te bezuinigen op bestaande subsidies voor sport- en muziekverenigingen en vrijwilligersorganisaties op het terrein van sociaal-cultureel werk. Ook op bestaande subsidies op het terrein van jeugdpreventie en preventie op het terrein van gezondheid willen wij niet bezuinigen.

Heroverwegingen op dienstverlening en communicatie

Budgetneutraal opstellen Neder-Betuwemagazine (structurele besparing van € 10.000 vanaf 2023)

We stellen voor het budget voor fysieke communicatie vanaf 2023 te verlagen met € 10.000, omdat vanaf dat jaar het Neder-Betuwemagazine geen geld meer mag kosten. In de afgelopen jaren bleken de werkelijke kosten voor het Neder-Betuwemagazine hoger dan de € 10.000 die wij bijdragen aan de totstandkoming van het magazine.

De redactie van het magazine is een arbeidsintensief proces, dat we niet in eigen beheer kunnen blijven doen de komende jaren. We onderzoeken en overleggen met de uitgever welke mogelijkheden er zijn voor het vergroten van inkomsten, met het oogmerk dat het magazine budgetneutraal gerealiseerd kan worden. Daarbij onderzoeken wij ook of een online variant een passend alternatief zou kunnen zijn en de mogelijkheid om te schuiven met communicatiebudgetten, waardoor het budget dat we nu aan het Neder-Betuwe magazine bijvoorbeeld deels vervangen zou kunnen worden door een budget voor andere communicatiemiddelen, bijvoorbeeld door minder pagina's in te kopen van Het Gemeentenuws.

Verder digitaliseren van dienstverleningsprocessen (structurele besparing van € 24.000 vanaf 2023)

Het (versneld) digitaliseren van de processen van de Gemeentewinkel met als uitgangspunt: iedereen moet (digitaal) mee kunnen doen. Hierbij valt te denken aan: het verder inrichten applicatie iBurgerzaken voor digitale aanvragen en het (meer) gebruik maken van de Berichtenbox en (beveiligde) e-mail. Door digitalisering van diensten is voor inwoners de gang naar het gemeentehuis niet of minder nodig. Openingstijden kunnen daardoor op termijn verminderd worden en de tijd die hierdoor vrij komt kan efficiënter worden ingezet voor de afhandeling van de digitale aanvragen, complexe werkzaamheden én het op maat helpen van niet-digitaal vaardige inwoners.

Heroverwegingen op veiligheid, toezicht en handhaving

Versoberen toezicht en handhaving (structureel voordeel van € 15.000 vanaf 2022)

We stellen voor toezicht en handhaving op een aantal terreinen te versoberen en goedkoper in te zetten:

- Minder inzet van boa's bij controles op het gebied van de Drank- en Horecawet. Voorgesteld wordt het aantal uren voor controles (waaronder ook adviesgesprekken) op naleving van de alcoholwetgeving bij evenementen/horeca/winkels/keten en verbod op alcohol aanwezig publiek toegankelijke locaties te verminderen. We komen dan uit op ongeveer 70 controles per jaar (de controles moeten ook administratief verwerkt worden wat tijd kost). Daarbij inbegrepen zijn ook hercontroles na eerder geconstateerde overtreding. Bedrijven worden niet meer ieder jaar of vaker per jaar bezocht (hercontroles). In dat geval is er geen ruimte meer voor extra acties zoals bijvoorbeeld confrontatie audits met jongeren waarbij naleving leeftijdsgrens wordt beloond. Wanneer onze reguliere boa-capaciteit aanvullend voor handhaving van de Drank- en horecawet in de weekenden wordt ingezet, gaat dit ten koste van reguliere boa-taken door de week.
- Overstappen naar een minder brede boa-applicatie (voor de verwerking richting OM en inzicht in politiegegevens).
- Stopzetten bijdrage aan Fris Valley light. Voorgesteld wordt de bijdrage te stoppen aan Fris Valley light voor communicatieplannen en -teksten bij campagnes rondom alcoholmatiging en naleving alcoholregels. Het gevolg is dat men op onze website dan ook niet meer kan linken naar de actuele info op de website van Fris Valley light.
- Geen bijdrage meer voor promotiematerialen e.d., waarmee geen acties meer worden georganiseerd vanuit Neder-Betuwe ter bevordering van naleving regels en alcoholmatiging

Versoberen bestuurlijke trainingen rampenbestrijdingen (structureel voordeel van – om het jaar - € 3.000 vanaf 2023)

Het college wordt jaarlijks getraind in het kader van de rampenbestrijding en crisisbeheersing, zodat de bestuurder tijdens een mogelijk incident weet hoe te handelen en wat de verantwoordelijkheden en taken zijn van de (loco)burgemeester. Tijdens deze training wordt het college bijvoorbeeld meegenomen in een aantal scenario's waarbij ze moeten optreden als (loco)burgemeester.

Voorgesteld wordt dat de bestuurders niet jaarlijks, maar om de twee jaar getraind en geoefend worden op hun rollen/taken. Het jaar dat het niet plaatsvindt zal de AOV'er een opfriscursus geven. Dat levert om het jaar een voordeel op.

Heroverwegingen om realistischer te ramen in de gemeentelijke begroting

Realistisch(er) ramen in de exploitatiebegroting (structureel voordeel van € 100.000 vanaf 2022)

In de afgelopen jaren hebben we de begrotingsjaren steeds af kunnen sluiten met een positief jaarrekeningresultaat. Daarbij is steeds aangegeven welk deel daarvan structureel doorwerkt in de begroting van de jaren daarna en welk deel het effect was van eenmalige ontwikkelingen of omstandigheden. Eerder hebben wij met uw raad afgesproken dat wij in de heroverwegingsoperatie zouden onderzoeken of er een trend te vinden is in die eenmalige ontwikkelingen of omstandigheden: doen die zich wellicht vaker in dezelfde budgetten voor en zou dat betekenen dat hier structureel te ruim geraamd is?

Die analyse is nog niet helemaal afgerond, daarmee gaan wij in het tweede halfjaar van 2021 verder. Op basis van de eerste resultaten gaan wij ervan uit dat er voor € 100.000 ruimte is, al moet nog verder onderzocht worden hoe die ruimte effectief uit de begroting gehaald kan worden. In de begroting splitsen wij dit zoveel mogelijk verder uit. Mocht uit de verdere analyse blijken dat er meer structurele aframingen mogelijk zijn, dan verwerken wij uiteraard in de begroting een hoger bedrag dan deze taakstelling.

Overigens hebben wij in de Budgetrapportage mei 2021 ("Meibrief") op vijf budgetten al kleine bedragen structureel afgeraamd, die optellen tot een bedrag van € 67.000.

Uitstellen en faseren revitaliserings- en verkeersprojecten (incidenteel voordeel van € 146.000 in 2022, € 182.000 in 2023, € 147.000 in 2024 en € 106.000 in 2025)

Voorgesteld wordt enkele revitaliseringsprojecten (investerings) voor een periode van circa 3 jaar uit te stellen. Het betreft de projecten Nassaulaan in Kesteren, De Leede in Kesteren en Dichterswijk in Kesteren. Daarnaast wordt het project herinrichting Van Driel-plein in Ochten (investering) ook voor een periode van circa 3 jaar uitgesteld. Dit heeft effecten op de door de raad beschikbaar gestelde budgetten van o.a. het vGRP, het Wegbeheer en NBVVP en het eenmalige investeringsbedrag voor het Van Driel-plein in Ochten. Dit betekent dat de huidige inrichting van de openbare ruimte langer blijft bestaan en dat er geen invulling gegeven wordt aan een meer klimaatbestendige en robuuste openbare ruimte conform een integrale aanpak. Hierdoor wordt een besparing qua kapitaallasten behaald binnen deze 4 projecten. Er is een samenhang met de verkeerskundige projecten en een en ander is qua latere uitvoeringsdatum op elkaar afgestemd.

Daarnaast wordt voorgesteld diverse verkeersprojecten (investerings) voor een periode van circa 3 jaar uit te stellen. Ook diverse verkeersprojecten uit de voorziening verkeersveiligheid worden uitgesteld. De betreffende uitgaven worden daarmee circa 3 jaar uitgesteld. Dit betekent dat de huidige verkeerssituatie (die niet als veilig wordt ervaren) langer blijft bestaan. Hierdoor wordt een besparing qua kapitaallasten behaald. Daarnaast wordt er € 10.000 structureel bezuinigd op het zgn. knelpuntenpotje voor de aanpak van actuele verkeersveiligheids- en parkeerknelpunten. Dit betekent dat er vaker 'nee' verkocht moet worden bij verzoeken om concrete verkeersmaatregelen. Er is een samenhang met de revitaliseringsprojecten en een en ander is qua latere uitvoeringsdatum op elkaar afgestemd.

Verhogen uurtarief voor de afhandeling van ontwikkelingen ("mandje-3", structurele opbrengstverhoging van € 37.000 in 2022 oplopend naar € 75.000 vanaf 2023).

In deze kadernota stellen we voor het uurtarief voor de ambtelijke begeleiding van nieuwe ontwikkelingen te verhogen. Omdat een deel van de ontwikkelingen dat jaar al eerder is gestart, ramen we niet de volledige opbrengst al per 2022. Voor de precieze uitwerking van deze heroverweging in de begroting analyseren wij nog de tarievenstructuur van omliggende gemeenten.

VERVOLGPROCES NA DEZE KADERNOTA

Deze kadernota lijkt het sluitstuk van de heroverwegingsoperatie, waarin de afgelopen maanden is gezocht naar mogelijkheden voor een duurzaam gezonde gemeentelijke financiële situatie. Maar feitelijk begint het heroverwegingsproces pas na de vaststelling van de kadernota. De maatregelen waartoe besloten is om de begroting meerjarig sluitend te kunnen presenteren, moeten immers nog worden vertaald in de (meerjaren)begroting en – belangrijker nog – geïmplementeerd in de dagelijkse praktijk.

Verwerking in de Programmabegroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025

Nadat de raad de kadernota heeft vastgesteld, verwerkt het college dat besluit (en eventuele moties en amendementen) in de Programmabegroting 2022 en de meerjarenraming 2023-2025. Deze legt het college de raad voor in de raads cyclus van november. Na vaststelling van die begroting beoordeelt de provincie Gelderland als financieel toezichthouder de soliditeit van de begroting en de financiële positie en geeft de provincie een oordeel af over het financieel toezichtsregime voor het komende begrotingsjaar.

Friciekosten

Een niet onbelangrijk onderdeel van de verwerking van deze kadernota in de programmabegroting is de vraag of de heroverwegingen hierin zonder meer gerealiseerd kunnen worden, of dat hiervoor eerst nog (eenmalige) investeringen nodig zijn. Voor heroverwegingen waaraan lopende contracten verbonden zijn, is het wellicht nodig (eenmalig) een afkoopsom te betalen. We noemen die eenmalige uitgaven frictiekosten.

Bij een aantal heroverwegingen die wij in deze kadernota voorstellen, gaat de kost voor de baat uit. Daarom brengen wij voor de eerstvolgende bestuursrapportage in 2021 in beeld of het nodig is een incidenteel budget hiervoor te reserveren, zodat die kosten opgevangen kunnen worden zonder dat die jaar voor jaar schommelingen in de financiële positie met zich meebrengen. Daarbij gaan wij uiteraard uit van het uitgangspunt dat het beter is dergelijke kosten te vermijden.

Participatieproces

Deze kadernota bevat maatregelen om de gemeentelijke begroting sluitend te kunnen presenteren. Een aantal van die maatregelen heeft gevolgen voor de activiteiten, financiële positie of werkwijzen van maatschappelijke partners waarmee wij samenwerken. Hoe groot die impact is, verschilt. Bovendien is nog niet in alle gevallen precies duidelijk hoe – en dus met welke gevolgen – de heroverwegingen gerealiseerd gaan worden.

Vrijwel alle heroverwegingen die impact hebben op maatschappelijke partners, starten niet in 2022, maar later. Na de zomer van 2021 start een participatieproces, waarin wij in gesprek gaan met die maatschappelijke partners om de uitwerkingen en consequenties van de heroverwegingen door te spreken. Dit proces leidt ertoe dat het college de raad in de Kadernota 2023 beter uitgewerkte voorstellen voor deze heroverwegingen voorlegt.

De komende maanden werken we de opzet van dit participatietraject verder uit. Vanzelfsprekend betrekken wij de raad in dit traject.

Implementatie en monitoring van de heroverwegingen

College en raad nemen gedurende een (begrotings)jaar besluiten met grote of minder grote impact op de financiële positie van de gemeente. Daarnaast geeft het Rijk een paar keer per jaar een update van de Algemene Uitkering die Neder-Betuwe ontvangt, in een mei-, september- en decembercirculaire. De financiële positie is voor de komende jaren dus geen vast gegeven, maar een steeds wijzigend perspectief.

De planning- en controlcyclus is zodanig georganiseerd dat het college over een (begrotings)jaar verantwoording aflegt over de realisatie van de begroting: tijdens het jaar minimaal één keer in een bestuursrapportage en na afloop van het jaar in de jaarstukken. Omdat het financieel perspectief er op die momenten steeds anders uit kan zien, kan het lastig zijn om het zicht te houden op de realisatie van de heroverwegingen. Immers, ook los van die heroverwegingen kan de financiële positie zich gunstig of ongunstig ontwikkelen.

Wij stellen voor dat wij voor de jaren 2022, 2023, 2024 en 2025 in de respectievelijke programmabegrotingen, bestuursrapportages en de jaarstukken expliciet stilstaan bij de realisatie van de heroverwegingen: liggen ze inhoudelijk en financieel op koers, of doen zich (tijdelijk) onvoorziene ontwikkelingen voor? Waar nodig, bieden we uw raad daarmee de mogelijkheid bij te sturen.

BIJLAGE 1 – DE MEICIRCULAIRE 2021

Met deze bijlage informeren wij u over de uitkomsten van de meicirculaire 2021. De ontwikkelingen voor de algemene uitkering uit het gemeentefonds, conform de meicirculaire 2021, hebben samengevat de volgende invloed op onze financiële positie zoals opgenomen in deze kadernota 2022.

Effect meicirculaire 2021 op de financiële positie van de gemeente Neder-Betuwe					
Omschrijving	Begroting 2021	Begroting 2022	raming 2023	raming 2024	raming 2025
Ontwikkelingen algemene uitkering conform meicirculaire 2021	-1.315.710	-28.669	128.217	263.431	-447.714
Totaal op te nemen extra lasten en baten in de exploitatie	353.626	84.707	90.995	106.403	398.024
Effect op de financiële positie van de gemeente Neder-Betuwe	-962.084	56.038	219.212	369.834	-49.690

- is overschot / toename financiële positie

+ is tekort / afname financiële positie

Over het algemeen kan gezegd worden dat deze meicirculaire een teleurstellende financiële uitkomst heeft voor de komende begroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025. Dat heeft er met name mee te maken dat er op dit moment na de verkiezingen nog geen nieuw kabinet is gevormd en dus geen nieuw beleid is bepaald voor de komende jaren. Dat wil zeggen dat wij op dit moment door de hantering van de systematiek 'samen trap op, samen trap af' geen extra middelen ter beschikking krijgen. Daarnaast blijkt op rijksniveau de ontwikkeling van de loon- en prijsstijging achter te lopen op de percentages zoals eerder was verwacht. Per saldo geeft het rijk, zonder nieuw beleid, alsnog fors minder geld uit. Dit betekent per saldo dat wij met het rijk op dit moment samen de trap af gaan en geconfronteerd worden met een daling van de algemene uitkering voor de komende jaren.

Dat jaarschijf 2025 minder negatief uitvalt dan de trend van de jaren 2022-2024 laat zien, is het gevolg dat deze jaarschijf nu voor de eerste keer in onze P&C-cyclus zichtbaar is en zodoende ook de stijging van het accres vanuit voorgaande circulaire voor deze nieuwe jaarschijf zichtbaar worden. Dit is een normaal gegeven bij de totstandkoming van een nieuwe begroting waarbij een volgende meerjarenschijf zichtbaar wordt gemaakt.

Verder zijn in deze meicirculaire de eerder door het Rijk en diverse media aangekondigde extra middelen ter beschikking gesteld voor het jaar 2021 ter compensatie van nadelige corona effecten (€ 240.000) en een eerste tegemoetkoming op de forse tekorten binnen de jeugdzorg (€ 650.000).

Afzonderlijk is in deze kadernota 2022 een stelpost extra te verwachten middelen uit het herverdeeleffect van de algemene uitkering opgenomen ter hoogte van € 250.000 per jaar vanaf 2023. Dit betreft ongeveer 50% van het op dit moment extra te verwachten middelen vanaf 2023. Op dit moment zijn nog aanvullende onderzoeken gaande voor de bijstelling/actualisering van deze herverdeeleffecten en zullen in de meicirculaire 2022 definitief worden medegedeeld. Bij de septembercirculaire 2021 zullen wij deze stelpost opnemen in de berekening van de algemene uitkering. Aangezien de meicirculaire op een zeer laat moment is ontvangen is deze op een laatste moment als bijlage toegevoegd aan de kadernota 2022, waarin deze stelpost reeds was opgenomen.

Zoals u bekend is geworden bij onze Budgetrapportage mei 2021 en ook uit de eerste bestuursrapportages van voorgaande jaren, zijn onze stelposten voor loon- en prijsstijging te laag. Deze moeten naar boven worden bijgesteld om te voorkomen dat er standaard bij de eerste bestuursrapportage van ieder jaar een tekort wordt gemeld. Dit willen wij oppakken nadat het rijk een nieuw kabinet heeft gevormd en voor de komende jaren nieuw beleid financieel heeft uitgewerkt dat leidt tot een stijging van het accres en ruimte biedt om deze stelposten op te hogen. De positieve toename van het accres is ook primair bedoelt om indexeringen op te vangen in de gemeentelijke begrotingen.

De financiële uitkomsten van de meicirculaire 2021 worden verwerkt in de eerstvolgende bestuursrapportage 2021 (de jaarschijf 2021) en in de begroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025 (de jaarschijven vanaf 2022).

In twee stappen wordt u duidelijk gemaakt hoe het effect op onze financiële positie tot stand is gekomen: eerst het verschil van de meicirculaire 2021 ten opzichte van de decembercirculaire 2020, daarna de extra op te nemen lasten.

1. Verschil meicirculaire 2021 t.o.v. decembercirculaire 2020.

Hieronder ziet u het verschil van de meicirculaire 2021 t.o.v. de decembercirculaire 2020.

Te ontvangen algemene uitkering uit het gemeentefonds					
Omschrijving	Begroting 2021	Begroting 2022	raming 2023	raming 2024	raming 2025
Totaal decembercirculaire 2020 inclusief stelposten BCF, areaaluitbreiding en jeugd	-34.260.133	-35.218.019	-35.463.354	-36.007.341	-36.007.341
Totaal meicirculaire 2021 inclusief stelposten BCF, areaaluitbreiding en jeugd	-35.575.844	-35.246.688	-35.335.137	-35.743.910	-36.455.055
Effect van het verschil op onze financiële positie	-1.315.710	-28.669	128.217	263.431	-447.714
-=overschot, +=tekort					

Verklaring verschillen					
Omschrijving	Begroting 2021	Begroting 2022	raming 2023	raming 2024	raming 2025
A. Algemene ontwikkelingen van de algemene uitkering (accres, uitkeringsbasis, WOZ, hoeveelhedsverschillen en afrekening BCF)	-389.193	-201.742	-38.568	112.054	189.692
B. Specifieke ontwikkelingen van de algemene uitkering					
Compensatieregeling Voogdij 18+	-9.483	11.409	11.518	11.676	11.909
Rijksvaccinatieprogramma meningokokken	-6.718	-6.876	-7.036	-7.234	-7.390
Prenataal huisbezoek door jeugdgezondheidszorg	0	-6.207	-6.281	-6.374	-6.507
Wet Open Overheid (structureel)	0	-47.089	-59.571	-72.395	-85.892
Wet Open Overheid (incidenteel)	0	-55.822	-56.582	-57.441	-58.631
Versterking gemeentelijke antidiscriminatievoorziening	-9.813	-9.990	-10.126	-10.280	-10.493
Subtotaal specifieke ontwikkelingen van de algemene uitkering	-26.014	-114.575	-128.078	-142.048	-157.004
C. Aanpak problematiek jeugdzorg					
Verdringing en lichte jeugdzorgproblematiek	-338.700	0	0	0	0
POH Jeugd GGZ	-14.860	0	0	0	0
Wachttijden specialistische jeugdzorg	-297.111	0	0	0	0
Subtotaal aanpak problematiek jeugdzorg	-650.671	0	0	0	0
D. Coronacompensatie					
Extra begeleiding kwetsbare groepen	-47.464	0	0	0	0
Bestrijden eenzaamheid ouderen	-44.891	0	0	0	0
Afvalverwerking	-35.406	0	0	0	0
Perspectief Jeugd en Jongeren	-17.615	0	0	0	0
Jongerenwerk Jeugd	-12.764	0	0	0	0
Mentale ondersteuning jeugd	-10.662	0	0	0	0
Activiteiten en ontmoetingen jeugd	-7.329	0	0	0	0
Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten (TONK)	-41.336	0	0	0	0
Heroriëntatie zelfstandigen	-12.364	0	0	0	0
Jeugd aan Zet	-10.000	0	0	0	0
Subtotaal coronacompensatie	-239.831	0	0	0	0
E. Mutaties integratie- en decentralisatieuitkeringen					
DU Bommenregeling	-35.022	0	0	0	0
DU Voorschoolse voorziening peuters	-8.079	0	0	0	0
DU Maatschappelijke begeleiding statushouders	-16.590	0	0	0	0
DU Armoedebestrijding kinderen	0	-3.796	-3.796	-3.796	-3.796
IU Vergoeding raadsleden kleine gemeenten	77.780	77.780	77.780	77.780	77.780
IU Inburgering	-2.488	-15.091	-8.206	-5.316	-2.097
IU Participatie	-6.632	-6.454	-6.124	-10.452	-10.336
IU Voogdij 18+	-18.970	235.209	235.209	235.209	235.209
Subtotaal mutaties integratie- en decentralisatieuitkeringen	-10.001	287.648	294.863	293.425	296.760
F. Toename AU nieuwe jaarschijf mjr 2025 t.o.v. 2024	0	0	0	0	-777.162
Totaal verklaard	-1.315.710	-28.669	128.217	263.431	-447.714

Verklaring/toelichting van de verschillen:

A. Algemene ontwikkeling van de algemene uitkering (accres, uitkeringsbasis, WOZ. Hoeveelheidsverschillen en afrekening BCF).

Uit de algemene ontwikkelingen van de algemene uitkering komt met name het meerjarig effect naar voren van de naar beneden bijgestelde accres. Aangezien de het accres voor 2021 nog is vastgeklikt vanwege de coronacrisis komen hieruit nog incidentele voordelen naar voren als gevolg van bijstelling van de uitkeringsbasis, hoeveelheidsverschillen en de gunstige definitieve afrekening van het BCF 2020. Normaal gesproken is hier sprake van een voordeel dat meerjarig oploopt. Echter nu is sprake van een voordeel in 2021 van € 389.193 dat meerjarig zelfs afloopt naar een nadeel in 2025 van € 189.692.

B. Specifieke ontwikkelingen van de algemene uitkering

Bij het onderdeel specifieke ontwikkelingen van de algemene uitkering is met name sprake van onderdelen waarvoor het rijk (extra) middelen ter beschikking stelt voor specifieke doelen. Voor deze (extra) ontvangen middelen worden dan ook in de begroting budgetten ter beschikking gesteld om deze doelen te bereiken. Uiteindelijk is sprake van een algemene uitkering waarvoor de middelen niet direct geormerkt zijn. In de volgende verantwoordingsdocumenten zal dan ook gemeld worden of deze middelen dan ook hiervoor zijn ingezet dan wel voor andere doeleinden zijn gebruikt.

Over het algemeen betreffen het hier beperkte middelen met uitzondering van het onderwerp Wet Open Overheid. Op 26 januari 2021 heeft de Tweede Kamer de (Wijzigingswet) Wet open overheid (Woo) aangenomen. Het betreft een initiatiefwet uit de Tweede Kamer die beoogt de gehele overheid transparanter en toegankelijker te maken. Met dit wetsvoorstel geven de initiatiefnemers zowel de actieve als de passieve openbaarmaking van overheidsinformatie een nieuwe basis, verankeren zij het recht op toegang tot informatie wettelijk en beogen zij de informatievoorziening en informatiehuishouding van het Rijk en decentrale overheden te verbeteren. De Eerste Kamer dient nog een besluit te nemen over de Woo. Bij instemming van de Eerste Kamer zal de wet een halfjaar later in werking treden. Dit zal waarschijnlijk in het eerste kwartaal van 2022 zijn. De huidige Wet openbaarheid van bestuur (Wob) wordt ingetrokken bij de inwerkingtreding van de Woo. Vooruitlopend op de besluitvorming in de Eerste Kamer heeft het kabinet bij de kabinetsreactie op het rapport 'Ongekend onrecht' van de Parlementaire ondervragingscommissie Kinderopvangtoeslag (POK) financiële middelen vrijgemaakt. Met de beschikbaarstelling van deze financiële middelen ondersteunt het Rijk gemeenten bij de implementatie en uitvoering van de Woo. De financiële middelen bestaan uit zowel incidentele als structurele middelen. De structurele middelen zijn bedoeld voor de actieve openbaarmaking van de informatiecategorieën zoals genoemd in de Woo, het aanwijzen van een contactfunctionaris en het beheer en onderhoud van systemen. De incidentele middelen zijn bestemd voor het verbeteren van systemen, het opleiden van medewerkers en het aanpassen van processen en de organisatie.

C. Aanpak problematiek jeugdzorg

Het Rijk stelt dit jaar € 613 miljoen euro beschikbaar voor acute problematiek in de jeugdzorg. Van dit bedrag wordt € 493 miljoen euro beschikbaar gesteld via de algemene uitkering van het gemeentefonds. Daarnaast wordt € 120 miljoen euro beschikbaar gesteld via de VWS-begroting (onder andere voor de tijdelijke uitbreiding van de crisiscapaciteit jeugd-GGZ, vereenvoudiging van de jeugdbeschermingsketen en het passend maken van accommodaties om de leefomstandigheden van kwetsbare jeugdigen te verbeteren)

Deze extra middelen jeugdzorg, voor Neder-Betuwe een incidenteel bedrag van € 650.671 voor 2021, worden voorgesteld op voorhand niet als extra budget jeugdzorg beschikbaar te stellen voor 2021. De reden is dat bij de kadernota 2021-2024 specifiek voor de jeugdzorg € 2 miljoen extra structurele middelen beschikbaar zijn gesteld. Deze is gepaard gegaan met een oplopende taakstelling naar 50% van de extra beschikbaar gestelde budgetten die in de begroting 2021 en meerjarenraming direct is verwerkt op de jeugdbudgetten. Aangezien de eerste stap in deze taakstelling op jeugdzorg voor 2021 is verwerkt en een bedrag betreft van € 150.000, kan geconcludeerd worden dat de extra middelen jeugd voor 2021 hoofdzakelijk zijn gedekt door incidentele uitname uit de algemene reserve om de begroting 2021 (jaarschijf 2021) sluitend te maken. Vanuit deze informatie wordt voorgesteld de nu extra beschikbaar gestelde middelen ter hoogte van € 650.671 voor 2021 niet als extra jeugdbudget beschikbaar te stellen, maar dit ten gunste te laten komen van de financiële positie en bij het resultaat van de jaarstukken 2021 terug te laten vloeien naar de algemene reserve.

D. Coronacompensatie

Middels een tussentijdse 'maartbrief' heeft het rijk de gemeenten reeds geïnformeerd over de 4^e compensatieronde corona die in de meicirculaire uitgewerkt zal worden. Bij deze wordt in de meicirculaire voor het jaar 2021 nogmaals incidenteel een bedrag voor Neder-Betuwe ter beschikking gesteld van € 239.831. Middels de bestuursrapportage en jaarrekening 2021 zullen wij verantwoording afleggen van de inzet van deze extra compensatie middelen.

E. Mutaties integratie- en decentralisatieuitkeringen

Het betreffen hier over het algemeen kleine mutaties over de verschillende integratie- en decentralisatie-uitkeringen die reeds in onze begroting meerjarig zijn opgenomen. In deze lijst van mutaties springen een tweetal uitkeringen er enigszins uit. Het betreffen de integratieuitkeringen vergoedingen raadsleden voor kleine gemeenten en Voogdij 18+.

Het rijk hanteert een extra vergoeding voor raadsleden van kleine gemeenten (tot 24.000 inwoners). Echter omdat wij in Neder-Betuwe gestaag groeien in ons inwoneraantal is deze extra vergoeding van € 77.780 structureel komen te vervallen. Uiteraard blijft de algemene uitkering over het algemeen toenemen indien sprake is van een stijging van het inwoneraantal, maar extra voordelen van kleine gemeenten komen dan te vervallen.

Voor de integratie-uitkering Voogdij 18+ zijn nieuwe gegevens uit het jaar 2020 beschikbaar gekomen die gebruikt zijn voor de verdeling van de beschikbare middelen per 2022. Daarbij is het ook van belang dat voor de verdeling van de middelen Voogdij 18+ vanaf 2022 het nieuwe woonplaatsbeginsel als basis dient. Met de invoering van het nieuwe woonplaatsbeginsel verschuift de verantwoordelijkheid voor de zorg van naar inschatting zo'n 20.000 kinderen naar een andere gemeente. Voor Neder-Betuwe betekent dit een afname van deze middelen van structureel € 235.209 vanaf 2022.

F. Toename algemene uitkering nieuwe jaarschijf 2025

In deze kadernota 2022-2025 en meicirculaire 2021 ziet u voor het eerste de nieuwe jaarschijf in onze planning & control cyclus ontstaan over het jaar 2025. De reguliere toename van het accres van 2024 naar 2025 gaat over een bedrag van € 777.162. Daarom ziet u dit terug als toename van de algemene uitkering voor het jaar 2025. Uiteraard moet u dit wel in samenhang zien met de toename van de stelposten loon- en prijsstijging voor het jaar 2025. Zie hiervoor het onderdeel extra op te nemen lasten.

2. Extra op te nemen lasten

Voorgesteld wordt om als gevolg van de bijstellingen van de hoogte van de algemene uitkering de volgende lasten en baten aan te passen.

Extra op te nemen lasten of het verlagen van bestaande lasten					
	Begroting 2021	Begroting 2022	raming 2023	raming 2024	raming 2025
Specifieke ontwikkelingen van de algemene uitkering	26.014	114.575	128.078	142.048	157.004
Aanpak problematiek jeugdzorg	0	0	0	0	0
Corona compensatie	239.831	0	0	0	0
Mutaties integratie- en decentralisatieuitkeringen	87.781	-209.868	-217.083	-215.645	-218.980
Aanpassing stelpost loonstijging 2022 (van 1% naar 1,5% over € 8 miljoen)	0	40.000	40.000	40.000	40.000
Aanpassing stelpost prijsstijging 2022 (van 1% naar 1,7% over € 20 miljoen)	0	140.000	140.000	140.000	140.000
Op te nemen 1% loonstijging 2025 (1% van € 8 miljoen)	0	0	0	0	80.000
Op te nemen 1% prijsstijging 2025 (1% van € 20 miljoen)	0	0	0	0	200.000
Totaal aan extra op te nemen lasten/baten exploitatie	353.626	84.707	90.995	106.403	398.024

- is een afname van de exploitatiebudgetten en + is een toename van de exploitatiebudgetten

Hierboven ziet u per onderdeel samengavat terug de lasten die voorgesteld worden als extra budget op te nemen in onze begroting 2021, begroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025.

De onderdelen 'specifieke ontwikkeling van de algemene uitkering' en 'coronacompensatie' lopen één op één met de eerder gemelde extra middelen die per (sub)onderdeel door het rijk via deze meicirculaire beschikbaar worden gesteld. Deze extra lasten zullen in een volgende bestuursrapportage en jaarstukken verantwoord worden. Uitzondering betreffen de extra middelen aanpak problematiek jeugdzog. Deze worden voorgesteld niet direct als extra budget beschikbaar te stellen zoals eerder is aangegeven.

Voor de mutaties integratie- en decentralisatieuitkeringen geldt in principe hetzelfde met uitzondering van de vergoeding raadsleden voor kleine gemeenten die is komen te vervallen. Dit nadeel komt direct ten laste van de financiële positie van de gemeente. Hiervoor zal geen budget afgeraamd worden.

Aanvullend is sprake van bijstelling van de volgende onderdelen:

- Loon- en prijsstijging 2022: op basis van de meicirculaire wordt de stelpost loon- en prijsstijging bijgesteld naar de gehanteerde percentages zoals de meicirculaire aangeeft.
- Jaarschijf 2025: door de toevoeging van de nieuwe jaarschijf 2025 wordt de ontwikkeling in het accres van de algemene uitkering van 2024 naar 2025 zichtbaar zoals eerder is aangegeven. Uiteraard gaat dit voor 2025 gepaard met het opnemen van een bedrag voor zowel loon- als prijsstijging in 2025.

BIJLAGE 2 - PROCES HEROVERWEGINGSOPERATIE

De heroverwegingen die in deze kadernota zijn opgenomen, zijn geïnventariseerd in de Heroverwegingsoperatie, die het college heeft doorlopen tussen de Kadernota 2021-2024 en de Kadernota 2022-2025.

Doelstellingen gerealiseerd

Het college is het heroverwegingsproces gestart met drie doelstellingen:

- Een integraal af te wegen pakket aan dekkings-, bezuinigings- en heroverwegingsmaatregelen die de financiële positie van Neder-Betuwe weer structureel in evenwicht brengen.
- We willen uiteraard uiteindelijk niet meer bezuinigen of ombuigen dan noodzakelijk is.
- We willen dat het bezuinigingsproces een pakket aan maatregelen oplevert dat optelt tot een hoger bedrag dan noodzakelijk is voor het financiële tekort dat we op dit moment voorzien. Daarmee zorgen we ervoor dat er keuzes binnen het pakket gemaakt kunnen worden. Maar het biedt ons ook de mogelijkheid in te grijpen als het financiële gat groter zou worden dan we op dit moment verwachten.

Het is een lastig proces geweest. Hoewel de operatie erop gericht was om de impact op de samenleving zo klein mogelijk te laten zijn, zijn er keuzes nodig die gevolgen (kunnen) hebben voor inwoners, voorzieningen en/of onze organisatie. Tegelijkertijd hebben we als college een zorgvuldig en goed proces kunnen doorlopen, waarover de raad met enige regelmaat is bijgepraat.

Wat ons betreft hebben we de drie doelstellingen gerealiseerd. Er ligt een kadernota die perspectief biedt op herstel van het structurele evenwicht van de begroting. Het maatregelenpakket heeft een integraal karakter. Het pakket bestaat uit een mix van maatregelen van keuzes en versoeringen in vrijwel alle programma's, het opschonen van de begroting onder de noemer van realistisch ramen en het verhogen van inkomsten. De meerjarenbegroting biedt perspectief in de vorm van ruimte voor nieuw beleid en/of het opvangen van tegenvallers. In de eerste jaren van de meerjarenbegroting is de begroting incidenteel nog niet sluitend, maar het perspectief in de jaren daarna is – ook zonder OZB-verhoging – zodanig dat het verder treffen van maatregelen voor nu niet noodzakelijk is. Mocht een verslechtering van de financiële positie in de toekomst onverhoopt aan de orde zijn, dan heeft de heroverwegingsoperatie ook opgeleverd dat er nog maatregelen op de plank liggen. Signalen van het Rijk wijzen er echter op dat het perspectief de komende jaren ten goede verandert.

Het proces in vogelvlucht

Na een periode van planning en voorbereidingen is het heroverwegingsproces in november 2020 in de volle breedte gestart met het opstellen van een groslijst van mogelijke heroverwegingen. De groslijst heeft in januari 2021 een lange lijst van mogelijke maatregelen opgeleverd, rijp en groen door elkaar.

In februari 2021 is de financiële positie herijkt met als conclusie dat het tekort, rekening houdend verwachte financiële ontwikkelingen en ruimte voor nieuw beleid in de toekomst, ongeveer € 1,5 miljoen zou bedragen. Het college heeft op basis van deze opgave en een screening van de groslijst de ambtelijke organisatie opdracht gegeven voor € 2 miljoen aan heroverwegingen uit te werken. Deze € 2 miljoen is verdeeld over categorieën en subcategorieën binnen de begroting. Daarbij is o.a. gekeken naar de haalbaarheid op basis van de omvang van de betreffende onderdelen van de begroting.

Bij de uitwerking van die categorieën in maart en april 2021, de shortlist, is naast de haalbaarheid van de heroverwegingen gekeken naar de andere elementen uit het afwegingskader: impact en de concrete financiële omvang. De resultaten van de uitwerking zijn in april en mei 2021 besproken door het college. Daarbij kon het college beschikken over een actuele financiële positie op basis van de concept-Meibrief. Het college heeft naar aanleiding van deze besprekingen keuzes gemaakt met behulp van het afwegingskader en de doelstellingen van de heroverweging.

Het afwegingskader

Bij de keuze welke heroverwegingen het college opnam in de kadernota, is gebruik gemaakt van een afwegingskader, dat verschillende principes combineert:

- Financiële impact (financiële gevolgen + neveneffecten)
- Maatschappelijke impact (impact op voorzieningenniveau en impact voor inwoners, bedrijven en instellingen)
- Haalbaarheid (tijd + risico's)

Het voorkeurspakket met heroverwegingsmaatregelen is vervolgens opgenomen in de kadernota. De heroverwegingscatalogus is opgenomen in bijlage 3.

BIJLAGE 3 - HEROVERWEGINGSCATALOGUS

In deze bijlage is de heroverwegingscatalogus opgenomen, waarin alle heroverwegingen zijn opgenomen die zijn geïnventariseerd – ook de opties die het college niet in het voorkeurspakket in deze kadernota hebben verwerkt. Op deze manier kunt u ook zelf uw afwegingen maken bij de behandeling van deze kadernota.

Hierna treft u deze catalogus aan. Daarbij past een leeswijzer.

- De heroverwegingscatalogus is een samenvoeging van de groslijst en de shortlist. Eerst zijn de (groepen van) heroverwegingsmogelijkheden uit de shortlist opgenomen, daarna – veel beknopter, want in de heroverwegingsoperatie niet gedetailleerd uitgewerkt – de heroverwegingsmogelijkheden uit de groslijst.
- De heroverwegingen van de shortlist zijn verdeeld over 15 categorieën, waarbij het college tijdens de heroverwegingsoperatie per categorie een financiële zoekrichting heeft opgenomen.
- In de laatste kolom is daarbij aangegeven welke heroverwegingen zijn overgenomen in het pakket in de kadernota (=x) en welke zijn verwerkt in de Budgetrapportage mei 2021 ("Meibrief").
- Na de heroverwegingen op de shortlist is een overzicht opgenomen van heroverwegingsmogelijkheden op subsidies op het gebied van sport, cultuur en welzijn.

Categorie	Heroverwegingsmogelijkheid	Effect op begroting	Jaar	Impact op de maatschappij	NB.	X= in kadernota
1. Leges & OZB (zoekrichting € 500.000)						
OZB	Verhogen OZB.	1% is € 50.000	2022	Afhankelijk van de verhoging.		
Leges	Optimalisatie kostendekking leges.	pm	2022		Door de invoering van de omgevingswet in 2022 staan de potentiële opbrengsten van leges onder druk. Dit maakt het moeilijk om de ruimte nog te benutten vanaf 2022. Dit wordt bevestigd door een in 2021 uitgevoerd kostendekkendheidsonderzoek op titel 1 en titel 3.	
Toeristenbelasting	Inkomsten verhogen.	€ 50.000	2023	Afhankelijk van de verhoging.		x
2. Financieel beleid (zoekrichting € 200.000)						
Reclames	Inkomsten verwerven uit reclame.	pm	2023	Lichtreclame/bewegende reclame is zowel positief als negatief van invloed op de omgeving.	Gemeente zijn per 2016 vennootschapsbelastingplichtig. Er lopen bij de VNG proefprocedures tegen de heffing van vennootschapsbelasting over reclameopbrengsten. Er zijn investeringen nodig.	
Subsidies van derden	Meer inzetten van subsidies en bijdragen van derden.	€ 0	2022	Weinig impact op de maatschappij.	Als we samen optrekken met andere gemeenten kunnen we wellicht meer subsidies krijgen. Samenwerking kan ook vertragend werken.	
Afschrijvingen	Verlagen kapitaallasten door verlengen afschrijvingstermijnen.	pm	2022		Door afschrijvingstermijnen te verlengen ontstaan op termijn hogere onderhoudskosten en mogelijk achterstallig onderhoud.	
Realistisch ramen	Realistisch ramen in de exploitatiebegroting.	€ 100.000	2022			x
Verhogen uurtarief	Verhogen uurtarief voor afhandeling ruimtelijke initiatieven.	€ 75.000	2023			x
3. Ambities (zoekrichting € 100.000)						
Ambities	Kritisch bezien van het ambitieniveau voor de komende jaren.	pm	2022	Afhankelijk van de ambitie		x
4. Samenwerking (zoekrichting € 4.000)						
Stedenband	Overdragen stedenband aan samenleving.	€ 4.000	2023	Deze heroverweging heeft nagenoeg geen invloed op de samenleving.		x

Categorie	Heroverwegingsmogelijkheid	Effect op begroting	Jaar	Impact op de maatschappij	NB.	X= in kadernota
Samenwerking en uitbesteden	Onderzoeken van de mogelijkheden om via samenwerking besparingen te realiseren.	pm	2025	We gaan ervan uit dat verdergaande samenwerking voor inwoners geen merkbare invloed heeft.	Het is niet zeker dat intensievere samenwerking, inbesteding of uitbesteding financiële schaalvoordelen oplevert, laat staan effecten op de begroting. Wanneer uitbesteding van taken leidt tot formatievermindering, moet rekening worden gehouden met overgangstermijnen, plaatsing elders, omscholing, enzovoort. Wanneer taken worden uitbesteed aan een organisatie of samenwerkingsverband, staan deze per definitie meer op afstand van bestuur en management.	
5. Gemeentebestuur (zoekrichting € 25.000)						
Raadsfracties	Fractievergoedingen voor gemeenteraad verminderen en/of terugbrengen maximum aantal burgerraadsleden.	€ 14.000	2023	Beïnvloedt de mogelijkheden van raadsfracties om hun volksvertegenwoordigende, kaderstellende en controlerende rol goed in te vullen.	Het college gaat niet over de omvang van de raad of de middelen die de raad nodig heeft om zijn taak goed uit te voeren. Wijziging van de verordeningen waarin deze mogelijkheden zijn vastgelegd, is een bevoegdheid van de raad zelf.	
Rekenkamer	Onderzoeken gezamenlijke Rekenkamerfunctie met andere gemeenten.	€ 3.000	2025	Beïnvloedt de mogelijkheden van raadsfracties om hun volksvertegenwoordigende, kaderstellende en controlerende rol goed in te vullen.	Het college gaat niet over de middelen die de raad nodig heeft om zijn taak goed uit te voeren. Wijziging van de verordeningen waarin deze mogelijkheden zijn vastgelegd, is een bevoegdheid van de raad zelf. Dit onderzoek vraagt een investering die waarschijnlijk hoger is dan de opbrengst.	
6. Interne organisatie (zoekrichting € 150.000, inclusief € 100.000 reeds verwerkte taakstelling in de begroting 2021)						
Ambtelijke organisatie	Denk hierbij aan besparingen op het gebied van het budget voor de personele vervanging van leden van de Ondernemingsraad, het budget voor reiskosten, meer efficiëntie in inkoopprocessen, het gebruik van ICT-applicaties, het nóg kritischer omgaan met abonnementen en het grootschaliger aanbesteden van telecommunicatiemiddelen en printapparatuur.	€ 50.000	2022			x

Categorie	Heroverwegingsmogelijkheid	Effect op begroting	Jaar	Impact op de maatschappij	NB.	X= in kadernota
Personeelsbudget	Verlagen budget voor vervanging personeel bij ziekte	pm	2022		De besteding van dit budget is inherent aan de afwezigheid van langdurig zieke medewerkers wat vooraf niet of lastig is in te schatten. Bezuinigen op dit budget kan met zich meebrengen dat taken niet worden uitgevoerd bij ziekte van de betreffende medewerker.	
Anders werken	Onderzoeken of met efficiënter en projectmatiger werken besparingen kunnen worden gerealiseerd.	pm	2025	Geen impact op het voorzieningenniveau. Een efficiëntere werkwijze zou echter wel invloed kunnen hebben op de kwaliteit van de dienstverlening of de capaciteit om ambities te realiseren.		
Traineeship	Stopzetten deelname aan traineeship Rivierenland / geen trainee(s) inzetten.	€ 71.000	2023		Trainees doen regulier werk. Wanneer zij dit niet doen, moet dit binnen de organisatie alsnog opgepakt worden.	
7. Dienstverlening & communicatie (zoekrichting € 50.000)						
Externe communicatie	Besparen op Neder-Betuwe Magazine	€ 10.000	2023			x
Externe communicatie	Versoberen overige communicatie-uitingen. Verminderen van het aantal pagina's in de wekelijkse Huis-aan-Huis krant Gemeentenieuws. Vervallen of versoberen van terugkerende ere-uitingen.	€ 16.000	2022	Door te versoberen wordt het bereik verkleind en de focus in communicatie verlegd naar nieuws en actualiteit en minder naar achtergrond en duiding. De gemeente wordt afhankelijker van andere partijen om het verhaal te vertellen.	Informereren is een wettelijke taak van de overheid. Door digitale focus aan te brengen kan dit leiden tot klachten. Er kan minder bereik zijn onder de doelgroepen.	
Verder digitaliseren	Verder van digitaliseren van dienstverleningsprocessen.	€ 24.000	2023	Inwoners zullen andere dienstverlening ervaren. Fysieke dienstverlening wordt vervangen door digitale, dat kan als een minpunt worden ervaren	Afhankelijk van wat landelijk is toegestaan om digitaal aan te bieden en systemen waarop we kunnen aansluiten.	x
Beveiliging Gemeentewinkel	Geen professionele beveiliging inzetten tijdens de avondopenstelling	€ 5.000	2022	Voor de inwoners geen impact	Deze capaciteit moet dan wel opgevangen worden via collega's die op die avond op het gemeentehuis werken.	

Categorie	Heroverwegingsmogelijkheid	Effect op begroting	Jaar	Impact op de maatschappij	NB.	X= in kadernota
8. Veiligheid (zoekrichting € 25.000)						
Training rampenbestrijding	2 jaarlijks uitvoeren ipv jaarlijks van bestuurlijke trainingen rampenbestrijding.	€ 3.000 per twee jaar	2023		In de tussenliggende jaren verzorgt de ambtenaar openbare orde en veiligheid een opfriscursus.	x
Handhaving en toezicht	Versoberen toezicht en handhaving APV en Drank- en Horecawet.	€ 15.000	2022	Door minder toezicht en handhaving zouden meer mensen de regelgeving minder nauw gaan nemen.	De opzegtermijn van de huidige software Boa toezicht kent een looptijd die wij eerder ontbinden. Hier kunnen juridische en/of éénmalige financiële consequenties aan vast zitten.	x
Handhaving en toezicht	Verslavingszorg (Iriszorg)	€ 2.600	2023	Minder preventieve zorg rondom verslavingen.		
VRGZ	Besparen op de bijdrage aan de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Gelderland-Zuid	pm	2023	Hangt af van de bezuiniging.	Wij zijn maar één van de deelnemende gemeenten, voor besparingen is een meerderheid in het AB nodig.	
Buurtveiligheid	Minder preventie activiteiten. Versoberen inzet benodigdheden voor integraal veiligheidsbeleid.	€ 4.000	2022	Minder inzet van lichtkranten en ander communicatiemateriaal	Op veel veiligheidsthema's is de gemeente verantwoordelijk voor de communicatie, preventieactiviteiten en ondersteuning op de aanpak van bijvoorbeeld criminaliteit en onveiligheid. Als dit wegvalt, moet er gezocht worden naar kostenneutrale middelen	
9. Vastgoed (zoekrichting € 50.000)						
Verhuur groenstroken en grond	Eindigen project grondgebruik en verhogen raming verhuur groenstroken in overeenstemming met realiteit	€ 28.000	2022		Reeds voor € 28.000 verwerkt in de Budget-rapportage mei 2021	Budget-rapportage mei 2021
Gebouwen afstoten	Afstoten vastgoed (incidentele opbrengst)	pm	2023	Door de verschillende panden strategisch aan te houden en niet op korte termijn af te stoten aan derden is er geen maatschappelijke impact.	Mogelijk verschil tussen WOZ-waarde en boekwaarde. Verkoop van de genoemde gebouwen betekent een risico in andere strategische projecten van de gemeente (huisvesting scholen en centrumplan Ochten) met name ten aanzien van de haalbaarheid van die plannen.	
Huurinkomsten gebouwen	Opbrengsten optimaliseren van gemeentelijk vastgoed	€ 9.000	2023			x
Onderhoud Columbus	Verlagen schoonmaakkosten en verlaging storting in onderhoudsvoorziening Columbus	€ 4.000	2022		Reeds voor € 4.000 verwerkt in de Budget-rapportage mei 2021	Budget-rapportage mei 2021

Categorie	Heroverwegingsmogelijkheid	Effect op begroting	Jaar	Impact op de maatschappij	NB.	X= in kadernota
Huurinkomsten Dijkkwetters	Verwerken huurinkomsten Dijkkwetters	€ 16.000	2022		Reeds voor € 16.000 verwerkt in de Budget-rapportage mei 2021 (t/m 2023)	Budget-rapportage mei 2021
10. Openbare ruimte (zoekrichting € 600.000)						
Avri	Taakstelling efficiëntere inzet door Avri beheer openbare ruimte.	€ 300.000	2025	Geen. In de beheerplannen vastgestelde onderhoudsniveau 's blijven gehandhaafd.	Als lopende contracten moeten worden opengebroken kan dit tot frictiekosten leiden.	x
Boomfeestdag	Niet meer meedoen aan de Boomfeestdag.	€ 3.000	2022	Een bezuiniging zal de uitstraling van de buitenruimte niet vergroten.		x
Bomen essentaksterfte	Stoppen met vervangen van de bomen die geroid worden als gevolg van essentaksterfte. (incidentele besparing)	€ 79.000	2022	Een bezuiniging zal de uitstraling van de buitenruimte niet vergroten.		
Dieren	Besparen op opvang door de dierenambulance en de opvang van zwerfdieren.	€ 15.000	2023	Er is een contract met Stichting Dierenhulp Dierenambulance Tiel welke loopt t/m 2022. Onbekend is wat de gevolgen zijn als het contract met SDDT open gebroken wordt.	Kans op negatieve publiciteit. Het is belangrijk dat kan blijven voldoen aan wettelijke verplichtingen tav onbeheerde zwerfdieren. Risico op verhoging van meldingen.	x
Groenparticipatieprojecten	Verminderen ondersteuning burgerparticipatie in het openbaar groen.	€ 19.000	2022			x
Openbare verlichting	Vertragen vervangen lichtbronnen in lichtmasten door ledlampen	€ 5.000	2023	Energiebesparing en CO2-reductie wordt vertraagd.	Beheer- en onderhoudskosten kunnen tijdelijk hoger zijn.	x
Projecten faseren	Mogelijkheden onderzoeken voor het temporiseren van civiele revitaliseringsprojecten en verkeersprojecten. (incidentele besparingen)	€ 146.000 in 2022, € 182.000 in 2023, € 147.000 in 2024 en € 106.000 in 2025)	2022	Verwachtingen kunnen pas later waargemaakt worden en de verkeersveiligheid blijft langer op een lager kwalitatief niveau dan gewenst.	Project herinrichting Van Driel-plein in Ochten is al enkele jaren onderwerp van gesprek. Indien zich (opeens) toch mogelijkheden voordoen bestaat de kans dat er geen (financiële) middelen beschikbaar zijn om dit te kunnen realiseren.	x
Kwaliteit openbare ruimte	Onderhoud bermverharding en kwaliteitsniveau van de openbare ruimte versoberen	€ 72.000	2022	Het effect wordt in de openbare ruimte merkbaar.	Meer schadeclaims. Kans dat het onderhoud op kapitaalgoederen onder het niveau zakt en de toezichhouder provincie ingrijpt. Er ontstaat achterstallig onderhoud op de kapitaalgoederen.	

Categorie	Heroverwegingsmogelijkheid	Effect op begroting	Jaar	Impact op de maatschappij	NB.	X= in kadernota
Ongedierte	Bestrijding van ongedierte versoberen tot wettelijk minimum	€ 20.000	2022	Overlast van ratten en eikenprocessierupsen zal toenemen.	De gemeente heeft een zorgplicht tot bestrijden van overlast. Zowel ratten als ook eikenprocessierups kunnen een gevaar zijn voor de volksgezondheid.	
Pontveer	Stoppen bijdrage aan exploitatietekort veer Opheusden-Wageningen	€ 15.000	2023	Door deze heroverweging is er de kans dat het veer ophoudt te bestaan. Dat zorgt voor verminderde bereikbaarheid.	Als er gestopt wordt met de subsidie kan de exploitant mogelijk niet meer aan zijn betalingsverplichting voldaan, waardoor de gemeente aangesproken wordt op de hypotheek op de veerpont.	
11. Economie (zoekrichting € 50.000)						
Laanboomcompact	Versoberen bijdrage aan laanboomcompact en versoberen werkbudget	€ 10.000 tot € 20.000	2023		Eind 2019 is besloten het Laanboomcompact, als onderdeel van Greenport Gelderland, te continueren voor een nieuwe periode van vijf jaar met daarbij ook de bijdrage van de gemeente.	x
Regionaal economisch beleid	Versoberen bijdrage aan Regionaal Investeringsfonds (RIF) en versoberen werkbudget regionaal economisch beleid	€ 29.000	2022	Regionaal minder geld beschikbaar voor innovatieve projecten.	De mogelijke definitieve besparing op de jaarlijkse bijdrage aan het RIF hangt samen met de uitkomst van de evaluatie van het Regionaal Ambitiedocument in 2021, en raadsbesluitvorming daarover, welke ook in in 2021 plaats zal vinden.	x
Lokaal economisch beleid	Versoberen subsidieregeling Lokaal Investeringsfonds (LIF) en werkbudget lokaal economisch beleid.	€ 30.000	2023	De gemeente wordt hierdoor iets minder betrokken bij directe ondersteuning van initiatieven en projecten van samenwerkende ondernemers.		x
12. Ruimtelijke ordening & milieu (zoekrichting € 0)						
Milieu en klimaat	Milieubeheer en klimaatbeheer versoberen. Stopzetten of versoberen Uitvoeringsprogramma Duurzaamheidsvisie.	Maximaal € 50.000	2022			
13. Sport, welzijn & cultuur (zoekrichting € 300.000)						
Muzieksubsidies	Aframen niet gebruikte subsidies muziekonderwijs	€ 9.000	2022		Reeds voor € 9.000 verwerkt in de Budget-rapportage mei 2021	Budget-rapportage mei 2021

Categorie	Heroverwegingsmogelijkheid	Effect op begroting	Jaar	Impact op de maatschappij	NB.	X= in kadernota
Toerisme	Afschaffen bijdrage aan Bureau Toerisme Rivierenland en schrappen werkbudget voor toerisme	€ 32.000	2023	De uitgaven van recreanten en toeristen in onze gemeente dragen ook bij een hoog voorzieningen-niveau waar inwoners ook voordeel bij hebben.	De samenwerkingsafspraken tussen de regiogemeenten en het BTR worden jaarlijks vastgesteld door de college's. En zijn onderdeel van het ambitiedocument van de regio dat nu weer worden vastgesteld voor vier jaar, waarbij recreatie en toerisme één van de drie speerpunten is.	
Besparen op subsidies sport, cultuur en welzijn.	Zie hierna in het subsidie-overzicht.	€ 150.000	2024			x
14. Sociaal domein & volksgezondheid (reeds verwerkte taakstelling € 1,25 miljoen)						
Wmo en Jeugdzorg	In de Begroting 2021 en de Meerjarenraming 2022-2024 is reeds besloten tot een taakstelling op het sociaal domein. Daarom zijn in de heroverwegingsoperatie geen nieuwe heroverwegingen geïnventariseerd.					
15. Onderwijs (zoekrichting € 50.000)						
Onderwijsachterstandenbeleid	Onbenut deel van budget voor onderwijsachterstandenbeleid aframen.	€ 5.000	2022	Geen	Reeds voor € 5.000 verwerkt in de Budget-rapportage mei 2021	Budget-rapportage mei 2021
Leerlingenvervoer	Raming aanpassen naar aanleiding van efficiënter proces	€ 5.000	2022	Geen	Reeds voor € 5.000 verwerkt in de Budget-rapportage mei 2021	Budget-rapportage mei 2021

Heroverwegingsmogelijkheden uit de groslijst die niet verder zijn uitgewerkt op de shortlist.

Heroverweging op	Heroverwegingsmogelijkheid	Euro's	Jaar
Subsidies	Schrappen bijdrage aan bibliotheek.	€ 392.525	pm
Sport	Niet aanleggen derde voetbalveld De Leede.	€ 25.000	pm
Minimaregeling	Verlagen bedrag individuele inkomenstoelage.	€ 4.000	pm
Volksgezondheid	Stopzetten ophangen en onderhoud AED's.	€ 3.240	pm
Afschrijvingen	Langere afschrijving hanteren op de ICT-infrastructuur.	pm	pm
Faciliteiten	Versoberen of afschaffen lunches/catering.	€ 2.000	pm

Heroverweging op	Heroverwegingsmogelijkheid	Euro's	Jaar
ICT	Onderzoeken of besparingen mogelijk zijn op het GEO-informatieplan.	pm	pm
Personeel en organisatie	Versoberen/afschaffen afdelingsbudgetten.	maximaal € 17.400	pm
Personeel en organisatie	Versoberen/afschaffen budget bewust belonen.	maximaal € 23.000	pm
Personeel en organisatie	Versoberen/afschaffen fiscale uitruil WKR-doelen (Werkkostenregeling)	maximaal € 32.000	pm
Personeel en organisatie	Versoberen/afschaffen budget personeelsvereniging.	maximaal € 3.000	pm
Personeel en organisatie	Versoberen/afschaffen budget werving personeel.	maximaal € 20.000	pm
Personeel en organisatie	Versoberen van de kerstbijeenkomst en/of de kerstpakketten.	maximaal € 18.000	pm
Personeel en organisatie	Afschaffen Gideonsbende	€ 5.000	pm
Representatie	Verminderen van kabinets- en representatie-activiteiten.	pm	pm
Brandweer en rampenbestrijding	Onderhoud brandkranen overnemen van Vitens.	€ 17.734	pm
Brandweer en rampenbestrijding	Stopzetten piket voor wachtdienst openbare orde en veiligheid.	€ 9.400	pm
Buurtveiligheid	Stopzetten bijdrage aan Burgernet en Buurtbemiddeling.	€ 9.600	pm
Buurtveiligheid	Beëindigen inzet vuurwerkbuss.	€ 1.240	pm
Regionale veiligheid	Taakstelling van 5% op de gemeentelijke bijdrage aan regionale veiligheidsprojecten.	€ 10.724	pm
Regionale veiligheid	Beëindigen deelname aan gezamenlijke regionale aanpak ondermijningscriminaliteit.	€ 5.525	pm
Regionale veiligheid	Beëindigen bijdrage aan het Regionaal Informatie en Expertisecentrum Oost-Nederland	€ 3.000	pm
College en raad	Versoberen beleids- en strategische ondersteuning college.	pm	2022
College en raad	Formatie wethouders terugbrengen naar wettelijk minimum (2 fte)	€ 196.000	2023
College en raad	Formatie secretariële ondersteuning / bestuurssecretariaat terugbrengen indien die formatie wordt teruggebracht tot wettelijk minimum.	€ 53.815	2023
Verkeer en vervoer	Beëindigen bijdrage aan voetveer Druten - Dodewaard.	€ 3.500	pm
Verkeer en vervoer	Stopzetten bijdrage mobiliteitsfonds Regio Rivierenland.	€ 23.000	2022
Verkeer en vervoer	Stopzetten onderhoud aan masten van de Nationale Bewegwijzeringsdienst	€ 8.000	pm
Landschapsontwikkelplan	Uitvoering Landschapsontwikkelplan (LOP) versoberen	pm	pm
Hondenpoep	Stopzetten aanbieden faciliteiten voor hondenbezitters, zoals hondenpoepzakjes, -bakken en -veldjes.	pm	pm

Heroverwegingsmogelijkheden op subsidies

Subsidieontvanger	Heroverwegingsmogelijkheid	Voorgestelde heroverweging in Kadernota 2022-2025 (gaan in per 2023)	Mogelijkheden voor aanvullende taakstelling in Kadernota 2023-2026 (gaan in per 2024)	Niet gewenste heroverwegingsmogelijkheden
Stiching Pas				€ 11.502
St. Bewell	Zaterdagactiviteiten			€ 5.000
De Vluchtheuvel	Voorgesteld wordt een bezuiniging te realiseren van € 6.663 op het aangeboden groepswork voor volwassenen (zelfvertrouwen voor vrouwen).	€ 6.663		€ 46.641
Verloskundigepraktijk Ochten, babymassage Ohana	Bijeenkomsten moeders met eerste kinderen			€ 3.100
Verloskundigepraktijk Ochten (+ kraamzorg en orthopedagoog)	Voorgesteld wordt het minder frequent geven van prenatale groepsvoorlichting. Vanuit de Wet publieke gezondheid is wel een minimum aan voorlichting vereist. Dit levert een besparing op van € 2.500.	€ 2.500	€ 4.415	
Eleos	Voorgesteld wordt de jaarlijkse activiteit tijdens de jaarlijkse opvoedweek te laten vervallen. Dit levert een besparing op van € 1.171.	€ 1.171	€ 2.856	€ 27.954
Bureau Jeugdzorg Gelderland	Patch			€ 12.795
Humanitas	Ondersteuning bij opvoeden en opgroeien			€ 12.436
Van Lodenstein College	Weerbaarheidstraining			€ 2.666
Van Lodenstein College	Lessenserie seksuele weerbaarheid			€ 1.451
Van Lodenstein College	Depressiepreventie			€ 2.595
Mozaiek	Individuele coaching			€ 34.875
Gezin in Fit	Interventie overgewicht kinderen			€ 7.500
Elkander	Website kernpunten		€ 8.344	
Leerpunt Dodewaard (ROC)	Volwasseneducatie/laaggeletterdheid			€ 8.500
Buurtgezinnen				€ 50.800
Sterker Sociaal werk	Schoolmaatschappelijk werk			€ 34.560
POH Jeugd huisartsen				€ 97.500
diverse	KIES trainingen, Dappere Dino's			€ 10.000
IrisZorg	Preventie (straathoekwerk) en ambulante crisisbegeleiding			€ 37.205
Indigo	Preventie collectieve GGZ			€ 12.964

Subsidieontvanger	Heroverwegingsmogelijkheid	Voorgestelde heroverweging in Kadernota 2022-2025 (gaan in per 2023)	Mogelijkheden voor aanvullende taakstelling in Kadernota 2023-2026 (gaan in per 2024)	Niet gewenste heroverwegingsmogelijkheden
Projectsubsidie sportstimulering	Voorgesteld wordt het budget van € 25.000 met ingang van 2023 te laten vervallen. De projectsubsidie sportstimulering heeft een looptijd tot en met 2022.	€ 25.000		
SV Olympia; "leven als een prof"	Projectsubsidie Sportstimulering			
V.V. UCHTA "Jeugd doen bewegen"	Projectsubsidie Sportstimulering			
Sportvereniging DFS	Projectsubsidie Sportstimulering			
Voetbalvereniging Dodewaard	Projectsubsidie Sportstimulering			
Stichting BeWell	Projectsubsidie Sportstimulering			
SVK afdeling voetbal	Projectsubsidie Sportstimulering			
Voetbalvereniging Echteld	Projectsubsidie Sportstimulering			
Bevordering sportdeelname	Voorgesteld wordt het budget voor activiteitsubsidie naar beneden bij te stellen. Dit levert een besparing op van € 2.773 en heeft geen gevolgen voor de (huidige) subsidieontvangers.	€ 2.773		€ 5.000
Dodewaardse gymnastiekvereniging (DGV)				
Gymnastiek en Turnvereniging Kesteren (GTVK)				
Voetbalvereniging Kesteren				
Sportvereniging Olympia Ochten				
voetbalvereniging Dodewaard				
DFS				
Projectsubsidie in relatie tot samenwerking			€ 10.000	€ 40.000
Locatie(s) Bibliotheek sluiten			€ 35.000	€ 38.157
Verminderen bijdrage aan aanvullende programma's Bibliotheek door inzet VVE-/OAB-middelen	Voorgesteld wordt om middelen van onderwijsachterstandenbeleid in te zetten in plaats van subsidies voor bibliotheekprogramma's. Dit levert een besparing op van € 15.000.	€ 15.000		€ 54.058
Muziekonderwijs	Voorgesteld wordt het budget van € 8.889 met ingang van 2023 te laten vervallen. Er wordt structureel geen aanvraag gedaan.	€ 8.889		
GGD Gelderland-Zuid	Voorgesteld wordt het budget voor maatwerk jeugdgezondheidszorg te verlagen met € 12.986.	€ 12.986		€ 85.000
Welzijn Rivierstroom			€ 32.522	€ 325.222

Subsidieontvanger	Heroverwegingsmogelijkheid	Voorgestelde heroverweging in Kadernota 2022-2025 (gaan in per 2023)	Mogelijkheden voor aanvullende taakstelling in Kadernota 2023-2026 (gaan in per 2024)	Niet gewenste heroverwegingsmogelijkheden
Vrijwilligers Palliatieve Terminale Zorg				€ 1.063
Orang2 Tua Maluku				€ 2.079
Welzijn Rivierstroom				
Stichting welzijns Activiteiten NB				
Vereniging Ons Trefpunt				€ 2.044
Vereniging sport voor ouderen				€ 1.235
Speel-o-theek Olleke Bolleke				€ 1.245
Mozaiek welzijnsdiensten				
Stichting De Hoenderik				€ 3.300
Stichting welzijns Activiteiten NB: "Huizen van ..."				€ 20.000
EHBO afd. Kesteren				€ 639
EHBO afd. Hien-Dodewaard				€ 600
EHBO afd. Opheusden				€ 1.278
EHBO afd. Echteld				€ 300
St. RIBW; opvangplaatsen/beschermd wonen				€ 12.903
Halt				€ 17.595
Interventiewerk Mozaiek Welzijnsdiensten				
Sportcomplexen (onderhoudsbijdragen)			€ 8.961	€ 140.000
SV Kesteren afdeling Korfbal				
Stichting Sportvoorziening Kesteren				
Sportvereniging DFS				
Stichting Beheer en Exploitatie Uchta				
Voetbalvereniging Echteld				
Voetbalvereniging Dodewaard				
Bevordering actieve kunstzinnige vorming	Voorgesteld wordt het budget voor activiteitsubsidie te versoberen. Dit levert een besparing op van € 1.000 en heeft geen gevolgen voor de (huidige) subsidieontvangers.	€ 1.000		€ 26.700
Muziekvereniging Harmonie				
Muziekvereniging Amicitia				
Fanfare Kesteren				
Fanfare Kesteren: blazersbende				

Subsidieontvanger	Heroverwegingsmogelijkheid	Voorgestelde heroverweging in Kadernota 2022-2025 (gaan in per 2023)	Mogelijkheden voor aanvullende taakstelling in Kadernota 2023-2026 (gaan in per 2024)	Niet gewenste heroverwegingsmogelijkheden
Muziekver. Kunst na Arbeid				
Muziekver. Kunst na Arbeid: blazersbende				
Stichting cultureel comité				
Cultuurpact				
Senioren pact				
Welzijn en Sociaal Cultureel Werk	Voorgesteld wordt het budget voor activiteitsubsidie te versoberen. Dit levert een besparing op van € 3.000 en heeft geen gevolgen voor de (huidige) subsidieontvangers.	€ 3.000		€ 16.142
Oranje Vereniging Kesteren/comité 4/5 mei Kesteren				
Oranjevereniging Dodewaard				
Oranjecomite Opheusden				
Dorpshuis Echteld				
Stichting ons dorpsleven/dorpshuis Dodewaard				
Ons Dorpshuis Kesteren				
Stichting Corsowagen Echteld				
Totaal subsidies:		€ 78.982	€ 102.098	€ 1.214.604
Overig; Geen subsidies				
Skatepark				€ 65.000
Uitvoeringsbudget Sport- en beweegvisie				€ 50.000
Budget wijkmanagement	Voorgesteld wordt de bijdrage te verlagen aan kleine aanpassingen in de openbare ruimte zoals een bankje, een voetbalplek of een bijdrage aan JOP. Dit levert een besparing op van € 18.000.	€ 18.000		€ 5.000
Overeenkomst JOGG-regisseur				€ 50.292
Budget voorkomen/vermindere eenzaamheid				€ 6.250
Landelijke JOGG-bijdrage terug in algemene middelen ipv als uitvoeringsbudget			€ 5.000	
Eindtotaal:		€ 96.982	€ 107.098	€ 1.391.146